

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra managementu a informatiky

Sociální rizika jako faktory finančních rizik
Diplomová práce

Social risks as factors contributing to financial risks
Diploma thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
Ing. Stanislav Burian, Ph.D.

AUTOR PRÁCE
Jana Klégrová

PRAHA
2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Praze dne 01.09.2022

.....
Bc. Jana Klégrová

ANOTACE

Tato diplomová práce je zaměřená na problematiku ESG faktorů jako nástrojů udržitelnosti ekonomické činnosti podnikajících subjektů, s aspektem na sociální oblast. Je rozdělena do čtyř ucelených okruhů. V první části představuji problematiku ESG v širším pojetí, s popisem vývoje ESG v průběhu 20. a 21. století. Ve druhém okruhu je popsána sociální udržitelnost ve spojitosti s možnými finančními riziky vyplývající z nedodržování sociálních faktorů. Ve třetím okruhu je zpracován přehled platné legislativy EU týkající se povinného výkaznictví. V poslední části mé diplomové práce představuji provedenou případovou studii, ve které se věnuji povinnému reportingu udržitelnosti zástupců čtyř největších českých bankovních institutů za rok 2021 se zaměřením na sociální faktor. Cílem mé práce bylo objasnění tohoto nového trendu ve výkaznictví bankovních institucí a porovnání obsahového zpracování jednotlivých závěrečných zpráv s předepsanou legislativou.

KLÍČOVÁ SLOVA

environmentální faktor * sociální faktor * faktor řízení * finanční riziko * výkaznictví * udržitelnost * směrnice EU * nařízení EU * transparentnost

ANNOTATION

This thesis is focused on the issue of ESG factors, as tools for the sustainability of the economic activity of business entities, with an aspect of the social area. It is divided into four comprehensive sections. In the first part, I present the issue of ESG in a broader concept, with a description of the development of ESG during the 20th and 21st centuries. In the second section, social sustainability is described in connection with possible financial risks resulting from non-compliance regarding social factors. In the third section, a view of the current EU legislation regarding mandatory reporting is elaborated on. In the last part of my diploma thesis, I present a case study, in which I deal with the mandatory sustainability reporting by the representatives of the four largest Czech banking institutes for the year 2021 with a focus on the social factor. The aim of my work is to clarify this new trend in the reporting by banking institutions and, to compare the content processing of individual final reports according to the prescribed legislation.

KEYWORDS

environmental factor * social factor * governance factor * financial risk * reporting * sustainability * EU directive * EU regulation * transparency

Poděkování

Chtěla bych tímto poděkovat vedoucímu práce Ing. Stanislavu Burianovi, Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Obsah

Úvod	7
1 Cíle práce a metodika	9
2 ESG – faktory udržitelnosti	9
2.1 Přehled jednotlivých faktorů ESG	11
3 Významné mezníky v historii ESG	12
3.1 Vývoj ESG v 21. století	15
3.2 Vliv pandemie COVID-19 na vývoj ESG	21
4 Sociální faktory	24
4.1 Vztahy se zaměstnanci a diverzita pracovní síly	25
4.2 Pracovní podmínky	26
4.3 Zdraví a bezpečnost	28
4.4 Dodržování lidských práv	29
Podpora vyloučení dětské práce a otroctví u partnerů dodavatelských řetězců	
4.5 Podpora místních komunit	30
4.6 Filantropie	31
5 Sociální faktory – finanční rizika	31
6 Regulační rámec ESG v EU	36
6.1 Směrnice o nefinančním výkaznictví (NFRD)	38
6.2 Nařízení EU o zveřejňování informací o udržitelném financování – SFDR	40
6.3 Nařízení EU o taxonomii pro udržitelné činnosti	45
6.4 Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků – CSRD	46
7 Reporting – standardy a rámce	49
7.1 Standardy ESG	50
7.2 Rámce ESG	52
7.3 Standardy vs. rámce	54
8 Praktická část	55
Případová studie	
Reporting bankovních institucí	

8.1 Krátké představení vybraných bankovních institucí	56
8.2 Přehled povinných informací nefinančního reportingu	59
8.3 Nefinanční reporting bankovních institucí	61
8.4 Kvantitativní rozbor jednotlivých zpráv	61
8.5 Dodržení rozsahu zveřejňování	64
8.6 Charakteristiky sociální faktorů ve zprávách o udržitelnosti	65
8.7 Návrhy na zlepšení formátu reportování	66
Závěr	67
Seznam použité literatury	69
Seznam použitých obrázků, grafů, tabulek	77
Seznam použitých zkratek	78

Úvod

Slovní spojení „sociální rizika“ může mnohým z nás připomenout sociální rizika, která jsou společností uznané za závažné s možným ekonomickým dopadem na existenci jednotlivce. Řešení takového typu rizika vyžaduje společenskou ochranu a pomoc státu, protože daná osoba ani její okolí není schopno řešit následky takovéto události. Často se pojí se zdravotním stavem, nemocí, invaliditou, nebo věkem, nesamostatností.

Sociální rizika, o kterých bude tato práce, ovlivňují finanční stabilitu ekonomických subjektů a vycházejí z akronymu „ESG“, což je zkratka třech anglických slov. „E“ jako „Environmental“, týkající se životního prostředí, „S“ – „Social“ – sociální faktory a „G“ jako „Governance“, tedy odpovědného řízení společnosti. Tato tři kritéria se stávají klíčovým konceptem pro růst společnosti a kontinuitu podnikání. Podle těchto kritérií se podniky snaží o implementaci principů udržitelného podnikání do svých ekonomických aktivit. Společenská odpovědnost a udržitelnost stále více získává na důležitosti ve všech zemích světa. Ten, kdo se v dnešní době nechová ohleduplně k životnímu prostředí, ke svým zaměstnancům a je ve spojení s korupčním jednáním a dalšími nelegálními praktikami, jako by ve světě financí již nebyl. Nebo byl, ale bez možnosti ekonomického úspěchu a finanční stability. A určitě se nejedná o prázdná slova. Především v oblasti investování, zadávání zakázek či dalších finančních operací bude investory, klienty a jednotlivé zúčastněné strany připravovaných transakcí zajímat, kolik jim připravovaná operace, investice, získaná zakázka přinese, tedy jejich finanční zisk, ale také to, s kým budou při podnikatelských záměrech spolupracovat, jaké materiální či lidské zdroje použijí. Na finančním trhu bude stále vyšší poptávka po investování do firem, které se podílejí na vývoji nových environmentálních technologií či striktně odmítají dětskou práci, starají se o své zaměstnance, potírají úplatkářství a vystupují z šedé ekonomiky. Naproti tomu se postupně zastaví spolupráce s firmami, které obchodují se zbraněmi a jejich finanční profit je postaven na podpoře válečných konfliktů nebo svou činností těží z otrocké či dětské práce. Kritéria ESG se v posledních několika letech ukázala

jako průkopník v investování, protože stále více investorů je používá jako způsob, jak změřit důvěryhodnost a reputační pověst organizace. Ukazuje se, že přechod k udržitelnému podnikání totiž nepřináší jen limitace, ale také příležitosti a výzvy.

Já se ve své práci zaměřím na ESG faktory v širším pojetí, v užším, pak s důrazem na význam sociálních faktorů, tedy na „S“ ve faktorech udržitelného podnikání. Mezi „S“ faktory řadíme především dodržování lidských práv, pracovních norem, dodržování bezpečnosti práce na pracovištích, vytváření dobrých pracovních podmínek pro zaměstnance a také kontrolu dodržování těchto kritérií v dodavatelsko-odběratelských vztazích. Jednoduše řečeno, trh bude mít tendenci finančně odměňovat ty společnosti, které maximalizují shodu svých podnikatelských politik s faktory ESG. Touto maximální shodou naopak budou minimalizovat případná finanční rizika. Ve své práci představím tyto finanční rizika.

Ukazuje se, že pro podnikatelské subjekty v současné době již není důležitý jen enviromentální faktor, ale stále více do popředí vstupuje faktor sociálních rizik. Tato práce také představí základní legislativu Evropské unie a České republiky týkající se zavádění reportování faktorů udržitelnosti do zpráv o udržitelnosti ekonomických subjektů a popíše, v jaké fázi implementace předpisů a nařízení Evropské unie se nacházejí bankovní instituce v České republice.

1 Cíle práce a metodika

Cílem mé práce je rozbor současného stavu reportingu čtyř největších bankovních institucí v České republice s aspektem na kritéria udržitelnosti v sociální oblasti. Do analyzované skupiny jsem zařadila první čtyři bankovní instituce dle kritéria počtu klientů k 31. prosinci 2021, a to Českou spořitelnu a.s., Československou obchodní banku, a.s., známou pod zkratkou ČSOB, Komerční banku, a.s. Nejsilnější čtyřku pak uzavírá bankovní institut MONETA Money Bank, a.s. U zkoumaného vzorku bankovních institucí se budu zajímat o způsob reportování podle platné Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, známou pod jménem Směrnice o nefinančním výkaznictví, resp. o dodržení zákonné úpravy dle platné legislativy a vypovídající schopnosti poskytovaných informací.

Zvolenou metodikou práce je provedení deskriptivní případové studie na základě kvalitativního výzkumu týkajících se zpráva udržitelnosti za rok 2021 dostupných pro širokou veřejnost z internetových zdrojů jednotlivých bankovních institucí zahrnutých do mého výzkumu.

2 ESG – faktory udržitelnosti

ESG je anglický akronym, složený ze slov “Environmental, Social, Governance“ (překlad autora: enviromentální, sociální, řízení společnosti) a odkazuje na tři klíčové faktory využívané při měření udržitelnosti podnikání společností. ESG jsou podmnožinou nefinančních ukazatelů výkonnosti, které zahrnují především otázky týkající se etiky, udržitelnosti a otázky řízení společnosti, jako jsou například ujištění, že společnosti mají nastavené kontrolní systémy odpovědnosti a řízení uhlíkové stopy při své činnosti. Jedná se o obecný termín užívaný na kapitálových trzích, který investoři běžně aplikují k hodnocení chování společností a také k určování jejich

budoucí finanční výkonnosti. Většina společensky odpovědných investorů prověřuje společnosti pomocí kritérií ESG při prověřování svých investic.¹

„ESG je nejlépe charakterizováno jako rámec, který pomáhá zainteresovaným stranám pochopit, jak organizace řídí rizika a příležitosti související s environmentálními, sociálními a správními kritérii. I když se termín ESG často používá v souvislosti s investováním, mezi zainteresované strany patří nejen investiční komunita, ale také zákazníci, dodavatelé a zaměstnanci. Ti všichni se stále více zajímají o to, jak udržitelná je činnost organizace.“ (překlad autora)²

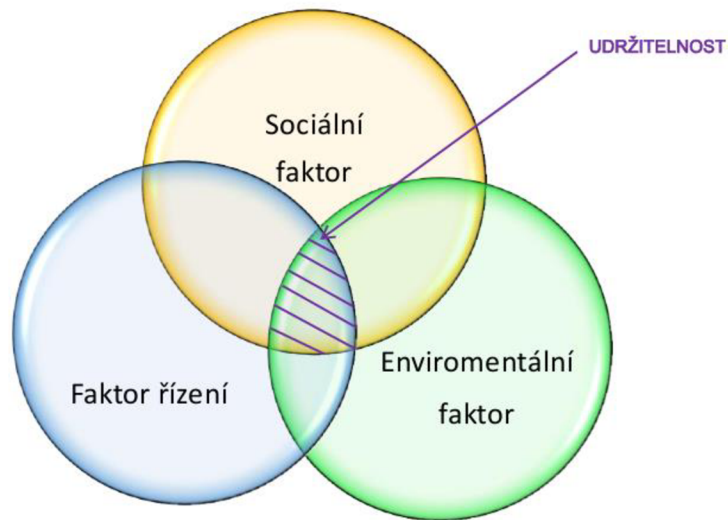
ESG analýza se stává stále významnější součástí investičního procesu a je nezbytnou částí finančního průzkumu nejenom pro investiční profesionály. Signály, které se týkají životního prostředí, sociálních věcí a řízení jsou důležitou součástí investičních strategií. Ukazuje se, že nejenom investiční sféra, ale podniky všech velikostí musí zahájit implementaci ESG faktorů do svých podnikatelských činností, a to v krátkodobém i dlouhodobém horizontu. Touto implementací si ekonomické subjekty mohou zajistit stabilitu, finanční růst a snížit výši rizika existenčních problémů v průběhu finančních krizí a vyrovnat se lépe s nepředvídatelnými riziky klimatických změn a pandemických period. Tempo integrace ESG do investičních a ekonomických rozhodnutí se stalo převládající formou udržitelného financování, se stále zrychluje. Tento vývoj odráží měnící se společenské perspektivy a podnikatelské návyky, které zpochybňují tradičně zakořeněné investiční přístupy, které se vyvíjely po mnoho desetiletí. V této souvislosti různé zúčastněné strany ve finančním sektoru nadále hodnotí, jak

¹MBN MARKET BUSINESS NEWS: *What is ESG? Definition and meaning* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://marketbusinessnews.com/financial-glossary/esg-definition-meaning/>

²CFI For Teams [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/esg-environmental-social-governance/>

by se jejich role, produkty a nástroje měly přizpůsobit tomuto vyvíjejícímu se prostředí.³

Obr. č. 1 – Vennův digram ESG faktorů a udržitelnosti

Zpracování: autor
Zdroj: EPOCH RESOURCES [online]. [cit. 2022-08-21].
Dostupné z: <https://epoch-res.com/esg/>

2.1 Přehled jednotlivých faktorů ESG

- Enviromentální faktory zahrnují především postoj a chování firmy ke změně klimatu prostřednictvím snižování skleníkových plynů, nakládání s odpady, využívání alternativních energetických zdrojů. Dále sem také řadíme odolnost firmy vůči fyzickým klimatickým rizikům jako jsou klimatické změny, záplavy, požáry.
- Sociální faktory zastupují především oblast lidského kapitálu, lidských práv a integraci podnikatelských subjektů do místních infrastruktur.

³RegASK: *Why Is ESG More Important Now Than Ever For Your Business?* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://regask.com/why-is-esg-more-important-now-than-ever-for-your-business>

- Faktory řízení, někdy nazývané jako faktory správy. společnosti jsou souborem pravidel a zásad definující normy, povinnosti a míru očekávání mezi různými zúčastněnými stranami ekonomických procesů. Mezi základní normy patří především transparentnost podnikání, férové ceny, etická reklama, potlačování korupce, bezpečnosti produktů a odpovědné řízení dodavatelských řetězců. *„Dobře definovaný systém správy a řízení společnosti lze využít k vyvážení nebo sladění zájmů zainteresovaných stran může fungovat jako nástroj na podporu dlouhodobé strategie společnosti.“* (překlad autora)⁴

3 Významné mezníky v historii ESG

V dnešní době, kdy se akronym ESG vyskytuje v médiích na denní bázi a tato tři písmena začínají být chápány s hlubokým respektem s ohledem na zachování plnohodnotného života pro další generace již není ESG pro většinu společnosti neznámým pojmem. ESG ale není žádný nový mechanismus. Základy této filozofie jsou datovány hluboko do naší historie. Správným úhlem pohledu na sociální faktor mohou být hodnoty založené na kultuře, morálce a náboženství. Vhodným příkladem byl vznik náboženského hnutí „Náboženská společnost přátel“, neoficiálním názvem Kvakeři, kteří byli prvními odpírači otroctví na základě náboženských argumentů⁵ a ze svých investičních praktik vyloučili otrockou práci.

V roce 1970 představil Milton Friedman, americký ekonom, který v roce 1976 obdržel Nobelovu cenu za ekonomii, svůj slavný článek o společenské odpovědnosti firem. Myšlenka tohoto díla měla svůj vliv na další vývoj odpovědného podnikání a udržela si svůj důležitý význam do dnešní doby. Pro další rozvoj této teorie bylo důležité pochopit, co Friedman svým článkem chtěl široké veřejnosti sdělit: *„existuje jediná*

⁴REBECO: *What is ESG?* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://www.robeco.com/en/key-strengths/sustainable-investing/glossary/esg-definition.html>

⁵REDDIE, Richard S. *Abolition!: the struggle to abolish slavery in the British Colonies*. Oxford: Lion, 2007. ISBN 978-074-5952-291, str. 128.

společenská odpovědnost podniků - využívat své zdroje a zapojovat se do činností, jejichž cílem je zvýšit jejich zisky, pokud se drží pravidel hry, tedy pokud se účastní otevřené a svobodné soutěže bez klamů a podvodů." (překlad autora) ⁶ Friedman se na zisky a hodnotu společnosti díval z dlouhodobého horizontu a uváděl, že management společnosti má podniknout takové kroky, které mohou krátkodobě zisky snížit, ale ve střednědobém a dlouhodobém horizontu je následně několika násobně zvýší na základě provedených opatření. ⁷

V 80. letech minulého století se faktory odpovědného investování staly jednou z hybných sil, které ukončily politiku rasové segregace v Jižní Africe. Oficiální státní politikou Jižní Afriky byl od roku 1948 apartheid. Český ekvivalent pro toto slovo je „oddělení“ či „odloučení“ a plně vystihuje jeho politický význam, tedy separaci nebělošské části obyvatelstva, její politickou a ekonomickou diskriminaci. Aby došlo ke změně, zahraniční investoři zamezili svým podnikatelským aktivitám v zemi a donutili rezidentské podnikatelské subjekty k zahájení vyjednávání o odstranění politického systému. Toto se nakonec povedlo v roce 1994.⁸

Dalším mezníkem při rozvoji udržitelného chování v ekonomických činnostech byl koncept s názvem „The triple bottom line“ (překlad autora: „Trojitý spodní řádek“), který zavedl v 90. letech minulého století člen poradenské společnosti SustainAbility, John Elkington. „Trojitý spodní řádek“ měl vést společnosti k tomu, aby připravovaly tři různé hodnotící závěry svého podnikání. Těmito hodnotícími faktory mají být „three Ps“ (překlad autora: „tři P“), a to „profit, people, and planet“ (překlad autora: zisk, lidé

⁶*The New York Times: A Friedman doctrine - The Social Responsibility Of Business Is to Increase Its Profits* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1970/09/13/archives/a-friedman-doctrine-the-social-responsibility-of-business-is-to.html>

⁷*Harvard Law School Forum on Corporate Governance: The Enduring Wisdom of Milton Friedman* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://corpgov.law.harvard.edu/2020/09/30/the-enduring-wisdom-of-milton-friedman/>

⁸*Medium.com: Apartheid is Over, But Socially Responsible Investing is Not* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://medium.com/@lesleyannescorgie/apartheid-is-over-but-socially-responsible-investing-is-not-8001bba4f6f1>

a planeta). Tento koncept byl založen na teorii, že společnosti by se měly zavázat k měření dalších aspektů své podnikatelské činnosti mimo finanční výkonnosti, tedy profitu. Měly by se více zaměřit na zbylé dva aspekty, a to na společenský dopad podniku, jeho závazku vůči lidem, dopad jeho podnikání na životní prostředí.⁹ Z teorie Elkingtona vychází i myšlenka, že: „co měříš, to dostaneš, protože to, co měříš, je to, čemu pravděpodobně věnuješ pozornost. Teprve když budou společnosti měřit svůj sociální a environmentální dopad, budeme mít sociálně a environmentálně odpovědné organizace.” (překlad autora)¹⁰

V roce 1990 byl vytvořen sociální index Domini 400, který je v současné době znám jako MSCI KLD 400. Tento index byl pojmenován po Amy Domini, americké investiční poradkyni, jedné ze zakladatelů KLD Research & Analytics, která pomáhá i v současné době index spravovat a věnuje se práci v oblasti sociálního investování. Tento index byl první svého druhu, který hodnotil udržitelné investice podle metodiky tržní kapitalizace.¹¹ V roce 1994 bylo zpřístupněno dvacet šest udržitelných fondů s aktivy v hodnotě přibližně 1,9 miliardy dolarů.¹²

Jeden z posledních mezníků minulého století týkající se ESG byl rok 1997, který se do vývoje problematiky zapsal podpisem Kjótského protokolu v prosinci tohoto roku.¹³ Vzhledem ke složitému ratifikačnímu procesu vstoupila dohoda v platnost až v únoru roku 2005. Tato mezinárodní dohoda uvádí do procesu Rámcovou úmluvu

⁹ELKINGTON, John. *The zeronauts: breaking the sustainability barrier* [online]. London: Routledge, 2012 [cit. 2022-08-13], str. 53-55. Dostupné z: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=981645>.

¹⁰*The Economics: Triple bottom line* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://www.economist.com/news/2009/11/17/triple-bottom-line>

¹¹*Investopedia: MSCI KLD 400 Social Index* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: https://www.investopedia.com/terms/d/domini_400.asp

¹²*MetricStream thrive on risk: A Comprehensive Guide to Environmental, Social, and Governance (ESG) Practices* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://www.metricstream.com/learn/comprehensive-guide-to-esg-practices.html>

¹³*Ministerstvo životního prostředí: Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu* [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/kjotsky_protokol

Organizace spojených národů o změně klimatu tím, že zavazuje své signatáře k omezení a snížení emisí skleníkových plynů v souladu s dohodnutými individuálními cíli. Kjótský protokol se stal důležitým milníkem v mezinárodní politice v oblasti životního prostředí. Je vůbec první fungující iniciativou, na jejíchž základech se přijala reálná opatření s důrazem na ochranu globálního klimatu. Jedním z důležitých prvků Kjótského protokolu bylo vytvoření flexibilních tržních mechanismů, které jsou založeny na obchodu s emisními povolenkami.¹⁴ Podpisu této dohody předcházelo v červnu 1992 konání Konference OSN pro rozvoj a životní prostředí, známé také jako Summit Země nebo Rio konference. Tento summit rozvinul myšlenku udržitelného rozvoje s aspektem hospodářského růstu, který musí být šetrný k přírodním zdrojům. Na konferenci bylo přijato několik velmi klíčových dokumentů, mezi něž patří Rámcová úmluva OSN o změně klimatu.¹⁵

3.1 Vývoj ESG v 21. století

V červenci roku 2000 byla zahájena činnost iniciativy „The United Nations Global Compact” zkr. anglicky UNGC (překlad autora: český ekvivalent – Global pakt OSN). Tato strategická iniciativa podporuje společnosti, které se zavázaly při svých aktivitách dodržet deset všeobecně uznávaných zásad v oblasti lidských práv, práce, životního prostředí a boje proti korupci. V současné době se k odpovědným praktikám zavázalo více než dvanáct tisíc společností z více než sto šedesáti zemí.¹⁶

V roce 2004 vydala tato iniciativa zprávu „Who Cares Wins“ (překlad autora: Kdo se stará, vyhrává). V této přelomové studii se poprvé objevuje termín ESG. *„Tato zpráva je výsledkem společné iniciativy finančních institucí, jejichž zástupce vyzval generální tajemník OSN Kofi Annan, aby vypracovali pokyny a doporučení, jak lépe*

¹⁴United Nations Climate Change: What is the Kyoto Protocol? [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: https://unfccc.int/kyoto_protocol

¹⁵Informační portál energetické gramotnosti: Kjótský protokol [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://www.informacni-portal.cz/clanek/kjotsky-protokol>

¹⁶United Nations Global Compact [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.unglobalcompact.org/>

integrovat environmentální, sociální a podnikové řízení do správy aktiv zprostředkovatelských služeb v oblasti cenných papírů a sociálních služeb v souvisejících výzkumných funkcí. Osmnáct finančních institucí z devíti zemí s celkovým objemem spravovaných aktiv přesahujícím šest bilionů USD se podílelo na vypracování této zprávy. Iniciativa je podpořena generálními řediteli schvalujících institucí. Na spolupráci dohlížela organizace UN Global Compact, která vedla k vypracování této zprávy. Švýcarská vláda poskytla potřebné finanční prostředky. Instituce, které tuto zprávu schválily, jsou přesvědčeny, že v globalizovanějším, propojenějším a konkurenceschopnějším světě je cesta otázky životního prostředí, sociální otázky a otázky správy a řízení společností součástí celkové kvality řízení společností, která je nutná pro jejich úspěšnou konkurenceschopnost. Společnosti, které dosahují lepších výsledků s ohledem na tyto otázky, mohou zvýšit hodnotu pro akcionáře, například správným řízením rizik, předvídáním regulačních opatření nebo přístupem na nové trhy, a zároveň přispívat k udržitelnému rozvoji společností, v nichž působí. Kromě toho mohou mít tyto otázky silný dopad na pověst a jméno, které jsou stále důležitější součástí hodnoty společnosti. Cílem zprávy je zvýšit informovanost všech zúčastněných stran účastníků finančního trhu, vyvolat širší diskusi a přispět ke zvýšení povědomí o finančních trzích, podpořit kreativitu a promyšlenost v přístupu, spíše než být normativní. Jejím cílem je také zvýšit jasnost, pokud jde o příslušné role různých účastníků trhu, včetně společností, regulačních orgánů, burz, investorů, správců aktiv a makléřů, analytiků, účetních, finančních poradců a konzultantů. Obsahuje proto doporučení pro různé účastníky, přičemž se snaží podpořit lepší vzájemné porozumění, spolupráci a konstruktivní dialog o těchto otázkách. Schvalující instituce se zavazují zahájit proces, jehož cílem bude prohloubit, upřesnit a realizovat doporučení uvedená v této zprávě prostřednictvím řady individuálních a společných snah na různých úrovních. Rovněž mají zájem zahájit dialog s dalšími zúčastněnými stranami o způsobech provádění doporučení, protože jsou přesvědčeny, že pouze tehdy, pokud všichni aktéři přispějí k začlenění

environmentálních, sociálních a správních otázek do investičních rozhodnutí, může dojít k dosažení významného zlepšení v této oblasti.“¹⁷

Počátkem roku 2005 tehdejší generální tajemník OSN Kofi Annan oslovil skupinu největších světových investorů. Dvaceti členná skupina těchto investorů, která byla dále podporována odborníky z investičního průmyslu, mezivládních organizací a zástupců občanské společnosti, se zapojila do procesu rozvoje principů odpovědného investování. „The Principles Responsible Investment“, zkr. PRI (překlad autora: Principy odpovědného podnikání). PRI je mezinárodní, nezávislá, síť investorů podporovaná OSN, kteří se podílejí na zavádění šesti principů odpovědného investování a nabízí vhodná opatření pro začlenění problematiky ESG faktorů do investiční činnosti. Do těchto šesti zásad patří:

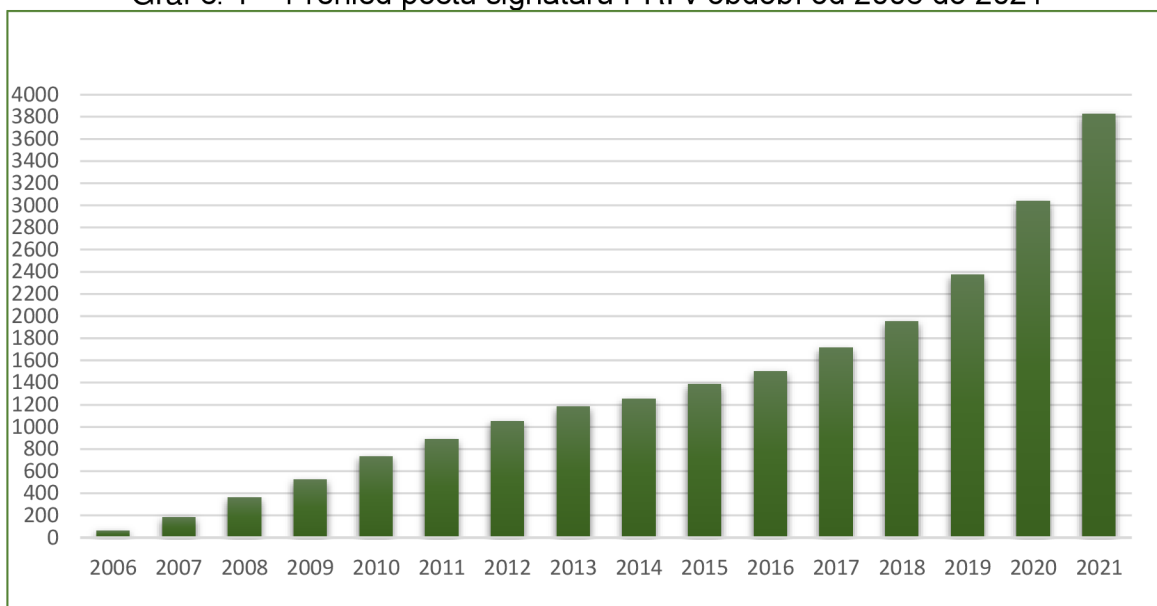
- *„Zásada 1: Do investiční analýzy a rozhodovacích procesů budeme zahrnovat otázky ESG.*
- *Zásada 2: Budeme aktivními vlastníky a začleníme otázky ESG do našich vlastnických politik a postupů.*
- *Zásada 3: Budeme usilovat o náležité zveřejňování informací o otázkách ESG ze strany subjektů, do kterých investujeme.*
- *Zásada 4: Budeme podporovat přijetí a uplatňování zásad v rámci investičního odvětví.*
- *Zásada 5: Budeme spolupracovat na zvýšení efektivity při uplatňování zásad.*
- *Zásada 6: Každý z nás bude podávat zprávy o svých činnostech a pokroku při uplatňování Zásad.“¹⁸*

¹⁷ *UNEP Finance Initiative: Who cares wins* [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: https://www.unepfi.org/fileadmin/events/2004/stocks/who_cares_wins_global_compact_2004.pdf

¹⁸ *Schroders global: The United Nations Principles for Responsible Investment (UN PRI)* [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.schroders.com/en/sustainability/corporate-responsibility/sustainability/un-pri/>

Tyto zásady byly poprvé použity v dubnu 2006 na newyorské burze cenných papírů. Počet signatářů investorů PRI se od svého vzniku zvýšil přibližně čtyřicetkrát. Z šedesáti tří v roce 2006 až na tři tisíce osm set dvacet šest tisíc členů v roce 2021, což je možné přehledně vidět v grafickém znázornění níže.

Graf č. 1 – Přehled počtu signatářů PRI v období od 2006 do 2021

Zpracování: autor

Zdroj: *PRI Principles for Responsible Investment: About the PRI* [online]. [cit. 2022-09-02]. Dostupné z: <https://www.unpri.org/about-us/about-the-pri>

V roce 2011 byla založena „The Sustainability Accounting Standards Board” - zkr. SASB (překlad autora: Rada pro účetní standardy udržitelného rozvoje), která měla za cíl vytvořit standardy účetnictví pro měření udržitelnosti v sedmdesáti sedmi odvětvích. Posláním SASB bylo zavést a zlepšit standardy zveřejňování specifické pro dané odvětví napříč finančně významnými enviromentálními, sociálními a správními tématy. Na základě těchto standardů byla usnadněna komunikace mezi společnostmi a investory s aspektem na finanční dopady udržitelnosti.¹⁹

¹⁹SASB STANDARDS: Now part of IFRS Foundation [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.sasb.org>

Vzhledem k dynamičnosti vývoje celého procesu zavádění ESG faktorů do ekonomických činností došlo s účinností od 1. srpna 2022 ke konsolidaci nadace „The Value Reporting Foundation” – zkr. VRF (překlad autora: Nadace pro vykazování hodnot), která vytvářela standardy SASB, do „The International Financial Reporting Standards Foundation” – zkr. IFRS (překlad autora: Nadace pro mezinárodní standardy účetního výkaznictví). Tato nadace zřídila normotvorný orgán „The International Sustainability Standards Board” – zkr. ISSB (překlad autora: Mezinárodní rada pro standardy udržitelnosti). Úkolem ISSB bude další vytváření a vývoj standardů účetního výkaznictví na základech standardů SASB a bude plně využívat průmyslově založený přístup SASB k vývoji dalších standardů účetního výkaznictví souvisejících s udržitelností tak, aby vyhověl potřebám investorů a zpracovatelů. ISSB vyzvala všechny uživatele těchto standardů, aby i nadále poskytovali plnou podporu a používali standardy SASB, dokud je standardy IFRS plně nenahradí.

Valné shromáždění OSN v září 2015 přijalo Agendu 2030 pro udržitelný rozvoj. „The Sustainable Development Goals“, zkr. SDGs (překlad autora: Cíle udržitelného rozvoje). Nová agenda rozdělila své cíle do sedmnácti bodů udržitelného rozvoje se záměrem vymýtit chudobu a zajistit inkluzi a rozvoj osob se zdravotním postižením.²⁰

²⁰United Nations Development Programme: *SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS* [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>

Obr. č. 2 – Cíle udržitelného rozvoje

Zdroj: *United Nations: Information Centre Prague* [online]. [cit. 2022-08-14].
Dostupné z: <https://www.osn.cz/ikonografika-sdgs-cesky>

V roce 2015 také Rada pro finanční stabilitu vytvořila „The Task Force on Climate-Related Financial Disclosures“, zkr. TCFD (překlad autora: Pracovní skupina pro zveřejňování finančních informací souvisejících s klimatem). Cílem této pracovní skupiny bylo vytvořit sourodé informace o finančních rizicích souvisejících s klimatem pro použití společnostmi, bankami a investory při poskytování informací zúčastněným stranám. TCFD vyvinula rámec opatření, které umožňují, jak zúčastněným institucím, tak těm z celého finančního odvětví, lépe řídit a zveřejňovat svá klimatická rizika. Zvýšení množství spolehlivých informací souvisejících s klimatem posílí stabilitu finančního systému, přispěje k lepšímu pochopení klimatických rizik a usnadní financování přechodu ke stabilnější a udržitelnější ekonomice.²¹

Dne 4. listopadu 2016 vstoupila v platnost „The Paris Agreement“ (překlad autora:

²¹PWC: *Task Force on Climate-related Financial Disclosures* [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.pwc.com/cz/en/sluzby/sustainability/TCFD.html>

Pařížská dohoda). Tato právně závazná mezinárodní smlouva o změně klimatu byla přijata dne 12. prosince 2015 účastníky Pařížské konference. Do jednání o této smlouvě se zapojili zástupci z přibližně sto padesáti zemí. Vzhledem k tomu, že cílem této dohody je výrazně omezit globální oteplování a razantně snížit emise skleníkových plynů, je ratifikace této dohody velkým mezníkem při zavádění ESG faktorů. Implementace Pařížské dohody bude vyžadovat ekonomickou a sociální transformaci. Pařížská dohoda představuje závazek všech zemí a vytváří pro ně společný cíl, kterým je právě změna klimatu.²²

V roce 2018 je spuštěno nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování. „The Non-Financial Reporting Directive“, zkr. NFRD Směrnice o nefinančním výkaznictví, která byla přijata v roce 2014 se stala základním pilířem Akčního plánu EU pro udržitelné finance.²³

3.2 Vliv pandemie COVID-19 na vývoj ESG

Pandemie způsobila převratný vývoj změn v provozním prostředí prakticky v každé společnosti. Poukázala na spojitost mezi všemi třemi faktory ESG. Z enviromentálního hlediska je především důležité se zamyslet nad klimatickými riziky, globálním oteplováním, které může vést k dalšímu masovému šíření nových nebezpečných infekcí. Sociální faktory byly velmi často zmiňované s nastavením jiného pracovního režimu zaměstnanců. Zaměstnavatelé museli velmi rychle reagovat na nový fenomén „home office“. Ten, kdo nebyl schopen vytvořit pro své zaměstnance dostatečně bezpečné pracovní prostředí, nebyl schopen

²²United Nations Climate Change: *The Paris Agreement* [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

²³BOS - *The Business of society: SFDR, NFRD and the EU Taxonomy – What is their relationship?* [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <http://www.bos-cbcsr.dk/2021/03/25/sfdr-nfrd-and-eu-taxonomy/>

s nástupem pandemie maximalizovat pracovní nasazení svých zaměstnanců, ztratili jejich výkonnost a loajalitu k firmě a k firemním výsledkům.

Významné sociální tlaky, posun v očekáváních od soukromého podnikání a probíhající regulační změny zvýšily poptávku po společnostech, které proaktivně převzaly odpovědnost za potenciální externality ovlivňující životní prostředí a společnost. Mezi investičními a obchodními profesionály je stále více uznáváno, že záležitosti ESG mohou mít významný dopad na hodnotu společnosti a že řízení takových rizik může zachovat, nebo dokonce i zvýšit ekonomickou hodnotu pro společnost a jejich akcionáře. Existuje mnoho příkladů významných událostí, které sloužily jako zlomové okamžiky ve vývoji ESG, což vedlo ke zvýšené kontrole a iniciativám s cílem řešit systémové chyby klíčových rizik, např. účetní skandály z počátku jednadvacátého století, finanční krize v roce 2008, několik ekologických katastrof, neakceptovatelná porušení ochrany osobních údajů. Dále pak také například podpis Pařížské dohody o změně klimatu z roku 2015 či nárůst povědomí o obtěžování na pracovišti prostřednictvím hnutí #MeToo. Je již jasné, že pandemie COVID-19 bezprecedentním způsobem poslouží jako přelomový okamžik a bude mít hluboký dopad na to, jak společnosti a investoři v budoucnu budou nahlížet na problematiku spojenou s ESG.²⁴

COVID-19 poskytl příležitost zamyslet se nad odpovědným investováním a obchodními praktikami, zdůraznil význam řízení sociálních rizik, nastavil nové priority při řízení společností, které je třeba začlenit do širší obchodní strategie. V mnoha případech období pandemie urychlilo již existující trendy směřující k větší integraci ESG tím, že podtrhla roli byznysu v konfrontaci širších společenských problémů.

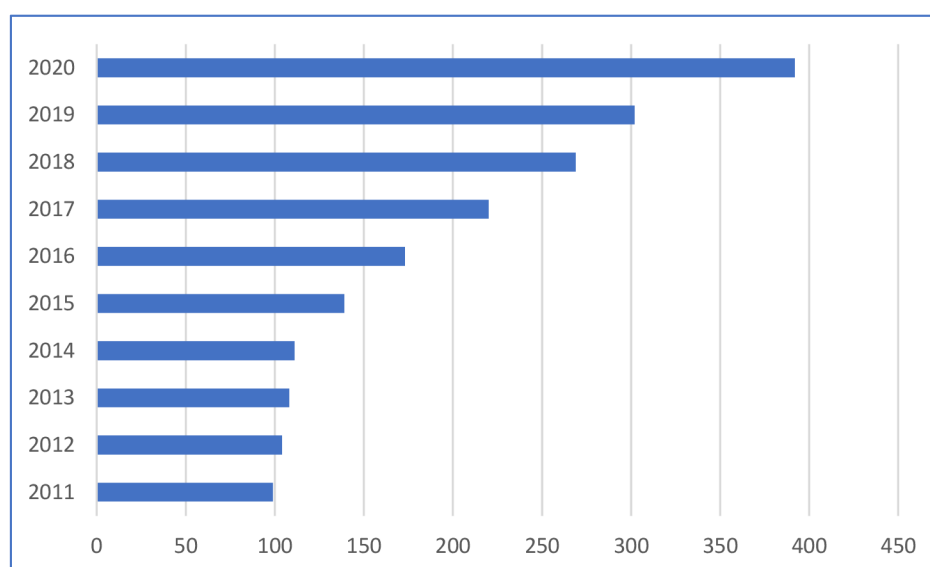
V roce 2020 bylo v USA investováno do udržitelných fondů, které uplatňují ekologické, sociální a správní principy zhruba 51 miliard amerických dolarů - pátý

²⁴Skadden: *The New Normal: ESG Drivers and the COVID-19 Catalyst* [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.skadden.com/insights/publications/2020/11/the-new-normal>

roční rekord v řadě. V roce 2019 investoři nasměřovali zhruba 21 miliard dolarů do těchto fondů.²⁵

„Na konci roku 2020 měla skupina udržitelných otevřených fondů a fondů obchodovaných na burze dostupných americkým investorům 392, což je o 30 % více než v roce 2019. Skupina zaznamenala za posledních 10 let téměř čtyřnásobný nárůst, přičemž začal výrazný růst v roce 2015.“²⁶

Graf č. 2 – Udržitelné fondy – počet amerických investorů

Zpracování: autor

Zdroj: Morningstar: *U.S. Sustainable Funds Continued to Break Records in 2020* [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.morningstar.com/articles/1026261/us-sustainable-funds-continued-to-break-records-in-2020>

²⁵Morningstar: *U.S. Sustainable Funds Continued to Break Records in 2020* [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.morningstar.com/articles/1026261/us-sustainable-funds-continued-to-break-records-in-2020>

²⁶Morningstar: *U.S. Sustainable Funds Continued to Break Records in 2020* [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.morningstar.com/articles/1026261/us-sustainable-funds-continued-to-break-records-in-2020>

4 Sociální faktory

Aktéři problematiky udržitelnosti v minulých obdobích měli tendenci se soustředit pouze na enviromentální faktor „E“ a faktor správy podniku „G“. Především enviromentální aspekty jsou dobře srozumitelné, mají množství hmatatelných a dobře reprodukovatelných problémů. V období po pandemii se ale do popředí dostává právě faktor sociální, a to především z důvodu intenzivního zájmu o zdraví a psychickou pohodu zaměstnanců společnosti, kteří jsou představitelé lidského kapitálu.

Lidský kapitál se zpravidla definuje jako spojení vrozeného talentu a schopností jednotlivců s dovednostmi a vzděláním, které získají studiem a školením. Někdy se sem zařazuje i zdraví. V oblasti financí je lidský kapitál chápán zejména jako dovednosti a talent pracovní síly, jenž má přímý vliv na úspěch společnosti nebo konkrétního ekonomického odvětví. „*OECD definuje lidský kapitál jako znalosti, dovednosti, kompetence a vlastnosti jednotlivců, které usnadňují vytváření osobního, sociálního a ekonomického blahobytu.*“ (překlad autora)²⁷

Když se vrátíme do historie, neobvyklý postoj k sociální problematice měl již nejznámější československý podnikatel Tomáš Baťa, který hledal rovnováhu mezi finančním ziskem a vztahem k zaměstnancům, kteří tvořilo v jeho podnikatelském plánu jeden z hlavních stimulů k vytvoření vyššího finančního zisku. Podnikatel Tomáš Baťa nahlížel na hospodářskou krizi prizmatem sociálních hodnot místo peněz. Věřil, že společnost netrpěla ekonomickou krizí, ale trpěla důsledky morální chudoby. Nabízel jednoduché řešení spočívající v návratu k lidskosti, respektu a úctě k lidem, hodnotám a věcem veřejným.²⁸ Přes proaktivní postoj k sociálním aspektům zastával Tomáš Baťa kapitalistické zásady při řízení společnosti. Zavedl inovativní

²⁷ *HUMAN CAPITAL: How what you know shapes your life*. 1. Francie: OECD Publications, 2007. ISBN 92-64-029095, str. 29.

²⁸ *The social economy, social enterprises and outline of sustainability*. [Praha]: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-459-1.

způsob odměňování, například mzdu úkolovou, individuální, kolektivně úkolovou, ve kterém se zaměstnanci podíleli na zisku společnosti. Zavedl zaměstnanecké výhody, jako firemní byty, závodní stravování, závodní zdravotní péči a podporu volnočasových aktivit. Byl zaměstnavatelem, který si svých podřízených vážil. Na druhou stranu od nich vyžadoval loajalitu, vysoké pracovní nasazení, konstruktivní spolupráci.

Sociální složka ESG se zabývá především, jak se ekonomický subjekt chová k lidem, soustředí se na vztahy uvnitř objektu, ale i na vztahy vnější, mimo organizace. Sociální faktory se dají rozdělit do základních témat, a to na:

- vztahy se zaměstnanci a diverzita pracovní síly,
- pracovní podmínky,
- zdraví a bezpečnost,
- dodržování lidských práv - podpora vyloučení dětské práce a otroctví u partnerů dodavatelských řetězců
- podpora místních komunit,
- filantropie.²⁹

Jejich kategorizace není zcela přesně definována, jednotlivé okruhy faktorů se velmi často překrývají.

4.1 Vztahy se zaměstnanci a diverzita pracovní síly

Předpokladem ekonomického úspěchu každé firmy a každého úspěšného manažera je vytváření dobrých vztahů se zaměstnanci i mezi nimi. Udržováním pozitivních a konstruktivních vztahů se zaměstnanci organizace vytvářejí prostředí loajálnosti a snaží se o zapojení svých zaměstnanců do chodu firmy. Aby si společnost udržela pozitivní vztahy se zaměstnanci, musí nejprve pohlížet na zaměstnance jako na zainteresované strany, které jsou hybnou silou společnosti, nikoli pouze jako

²⁹KŘEČKOVÁ KROUPOVÁ, Zuzana. *Udržitelnost v České republice v kontextu vývoje v pokrizovém období*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2018. ISBN 978-80-245-2297-5, str. 12.

na placené jedince. Tato perspektiva povzbuzuje pracovníky v manažerských a výkonných rolích, aby vyhledávali zpětnou vazbu od zaměstnanců, aby si více cenili jejich vstupů a aby při rozhodování, která ovlivňují celou společnost, zohledňovali zkušenosti svých zaměstnanců.

Pojem diverzita pracovní síly je chápán jako „*Různost nebo rozmanitost na základě určitého klasifikačního kritéria. Diverzita představuje každou významnou diferenci, která odlišuje jednoho jedince od druhého, což zahrnuje širokou škálu zjevných i skrytých kvalit. Vymezuje se obvykle jako rozmanitost hodnot, postojů, kulturních perspektiv, vyznání, etnického dědictví, sexuální orientace, dovedností, vědomostí, životních zkušeností i životního stylu jednotlivců, kteří tvoří určitou skupinu lidí. Diverzita nicméně chápe odlišnost individualit jako spojující prvek, kdy prvotním úkolem konceptu diverzity je odlišnosti rozpoznat, pojmenovat a respektovat je.*“³⁰ Klasifikačními kritérii diverzity jsou genderová vyváženost, věk zaměstnanců, etnicita, sladování práce a soukromého života, zavádění flexibilních pracovních režimů.

Sociální faktory týkající se zaměstnaneckých vztahů se velmi často nepřekrývají pouze ve faktoru „S“, ale také v kontextu ESG často i s faktorem řízení. Sociální faktory odkazují na to, jak podnik řídí svůj vztah se svými zaměstnanci a pracovníky. Faktory řízení pak ukazují, jak společnost přistupuje ke svému vedení, rozhodování a interní praxi.

4.2 Pracovní podmínky

Pracovní podmínky zahrnují širokou škálu témat. Jedná se především o délku pracovní doby, poskytnutí doby na odpočinek, různé vhodné pracovní rozvrhy, férové odměňování, přiměřené fyzické a duševní nároky, které se na pracovištích můžou vyskytovat. Proaktivní zaměstnavatelé chtějí působit na své zaměstnance a přispět

³⁰MAŘÍKOVÁ, PH.D., PhDr. Hana, Mgr. et Mgr. Lenka FORMÁNKOVÁ, PH.D., PhDr. Alena KŘÍŽKOVÁ, PH.D. a PhDr. Marie ČERMÁKOVÁ. *Diverzita v praxi: Metodika řízení diverzity a sladování pracovního a soukromého života na pracovišti*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2015. ISBN 978-80-7330-266-5.

tak k pozitivní změně své pracovní síly k dosažení udržitelnějšího obchodního modelu. Tito zaměstnavatelé, kteří se budou věnovat nebo již věnují analýze dopadů principů ESG a tomu, jak tento proces ovlivňuje jejich pracovní sílu, podnikají kroky k předvídání a kontrole souvisejících rizik, budou mít lepší předpoklady ke zlepšení ziskovosti a reputace v dlouhodobém horizontu.

Když do problematiky pracovních podmínek, které jsou dány pracovními kodexy, společenskými smlouvami či stanoveny v pracovních smlouvách nahlédneme přes faktor „E“, faktor enviromentální, můžeme na následujícím příkladu pochopit vzájemné prolínání jednotlivých faktorů ESG. S důrazem na Konferenci OSN o změně klimatu konané na podzim roku 2021 ve skotském Glasgow, známé také pod zkratkou COP26 (Conference of Parties – překlad autora: Konference stran) byl znovu do popředí zájmu společnosti uveden projekt společné iniciativy mezinárodně právních a průmyslových profesionálů „The Chancery Lane Project“ (překlad autora: Projekt Chancery Lane – pozn. autora Chancery Lane je jednosměrná ulička nacházející se v Londýně, která byla historicky spojena s právníckou profesí), jejichž náplní je vytváření smluvních doložek, které budou začleněny do smluv a obchodních dohod s vizí řešit změny klimatu.³¹ The Chancery Lane Project zveřejnil příručku pro zaměstnavatele, ve které uvádí řadu nástrojů, jak může zaměstnavatel zapojit své zaměstnance do procesu vedoucí ke snížení uhlíkové stopy a dosažení tzv. „Net Zero“ (překlad autora: čistá nula, pozn. autora: čistá nula se týká rovnováhy mezi množstvím vyprodukovaných skleníkových plynů a množstvím odstraněným z atmosféry). *„Vzorové doložky v příručce pokrývají širokou škálu témat. Začínají kapitolou o obecném závazku společnosti k dosažení čisté nulové hodnoty a o hlavní roli, kterou v tom hrají jednotliví zaměstnanci. Dále obsahují konkrétnější a hmatatelnější požadavky na zaměstnance. Například v části o pravidlech pro výdaje je uvedeno, že zaměstnanci mají nárok na úhradu nákladů na stravování, včetně stravování s klienty, pouze v případě, že si zvolí vegetariánskou variantu. Ustanovení*

³¹ *The Chancery Lane: Toolkit* [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://chancerylaneproject.org/toolkit/>

o dojíždění do zaměstnání stanoví rámeček, podle něhož zaměstnanci, kteří chodí do své kanceláře pěšky nebo jezdí na kole, dostávají "ekologický příspěvek na cestu". Aby se zaměstnanci odradili od jízdy autem do kanceláře, může se na ně vztahovat denní poplatek za parkování, který bude věnován na charitativní účely. Další vzorové ustanovení poskytuje zaměstnancům dodatečný nárok na dovolenou, pokud se rozhodnou čerpat roční dovolenou v tuzemsku namísto cestování do zahraničí.“ (překlad autora)³² Enviromentální výzva Net Zero (faktor „E“) je výzvou pro všechny zúčastněné, tedy pro zaměstnanecký sektor (faktor „S“), tak pro sektor vyššího, řídicího management (faktor „G“).

4.3 Zdraví a bezpečnost

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci se týká nařízení, programů a postupů, které zajišťují bezpečnost, pohodu a zdraví pracovníků v průběhu pracovního procesu. Účelem programů bezpečnosti a ochrany zdraví je poskytnout zaměstnancům takové pracovní prostředí, kde bude na nejvyšší možnou míru minimalizována pravděpodobnost zranění, pravděpodobnost vzniku nehody nebo úmrtí při práci. Bez ohledu na to, jaké podnikatelské činnosti se společnosti věnují, jsou vedoucí pracovníci plně odpovědní za dodržování zásad ochrany zdraví a bezpečnosti při práci. Tato pravidla jsou jasně stanovena zákonnými ustanoveními, a pokud je podnik nedodrží, může nést odpovědnost za jakékoli škody, nehody, trvalé následky na zdraví svých pracovníků. Být vnímán jako bezpečná a udržitelná organizace i v prostředí bezpečnosti práce přináší společností atraktivnost pro uchazeče o zaměstnání. Společnosti mají navíc finanční a právní povinnost dodržovat bezpečnostní a zdravotní normy. Organizace, která trvale nedodrжуje bezpečnostní předpisy může být postihována velmi vysokými finančními pokutami, odstávkami nebo kompletními uzavírkami jednotlivých provozů. K dodržování těchto norem je nevedou pouze zákonné úpravy, ale také jejich morální povinnost.

³²DENTONS: *Incorporating net zero clauses into employment contracts* [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://www.dentons.com/en/insights/articles/2021/november/4/incorporating-net-zero-clauses-into-employment-contracts>

Dlouhodobě se firmy zaměřovali z hlediska BOZP na prevenci zranění a smrtelných úrazů. Po pandemii COVID 19 se stále více ukazuje, že udržení zdraví pracovníků je přinejmenším stejně důležité. Zdravější pracovní síla je totiž také silou produktivnější.

4.4 Dodržování lidských práv

Podpora vyloučení dětské práce a otroctví u partnerů dodavatelských řetězců

Dopad porušování lidských práv v hodnocení dle kritérií faktorů ESG ve společnostech a jejich dodavatelských řetězcích získává stále větší význam. Na základě událostí z poslední doby, jako je vznik trhů s otroky v Libyi po vojenské intervenci NATO, prokázání zneužívání dělníků – migrantů z Bangladéše, Indie, Nepálu, kteří pracují na rekonstrukci sportovního areálu pro fotbalové mistrovství světa v Kataru, či obavy o osud uprchlíků z konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou vyvolaly závažné otázky pro investory o zdrojích a zacházení s lidským kapitálem. Je tedy nezbytně nutné i v současném moderním světě začlenit do hodnotících faktorů ESG nástroje ke zmírnění těchto rizik, která jsou vyvolaná moderním otroctvím, zneužíváním dětské práce a dalším souvisejícím nebezpečím vztahujícím se k porušování lidských práv.³³

Mezinárodní nevládní organizace „Anti-Slavery International“ (překlad autora: protitrokařská mezinárodní) se sídlem ve Velké Británii definuje moderní otroctví jako: *„kruté vykořisťování jiných lidí za účelem osobního nebo obchodního prospěchu. Moderní otroctví je všude kolem nás, ale často ho vůbec nevnímáme. Lidé se mohou dostat do pastí, když vyrábějí naše oblečení, servírují nám jídlo, sbírají úrodu, pracují v továrnách nebo v domácnostech jako kuchaři, uklízeči či chůvy. Zvenčí to může*

³³ ESG INVESTOR: *Investing in the future* [online]. [cit. 2022-08-23]. Dostupné z: <https://www.esginvestor.net/esg-explainer-modern-slavery-in-the-supply-chain>

vypadat jako normální práce. Lidé jsou však kontrolováni - mohou čelit násilí nebo výhrůžkám, mohou být nuceni k nevyhnutelnému zadlužení nebo jim byl odebrán pas a hrozí jim deportace. Mnozí se do této tísnivé pasti dostali jen proto, že se snažili uniknout chudobě nebo nejistotě, zlepšit svůj život a podpořit rodinu. (překlad autora)³⁴ Organizace odhaduje, že 40 milionů lidí je celosvětově uvězněno v moderním otroctví, přičemž každé čtvrté z nich je dítě a 71 % z celkového počtu tvoří ženy a dívky.

V roce 2011 zveřejnilo OSN publikaci, která obsahovala „The Guiding Principles on Business and Human Rights“ zkr. UNGP (překlad autora: Hlavní zásady podnikání a lidských práv), ve kterých tvůrci stanovili povinnosti členských států a korporací v oblasti lidských práv. „The Sustainable Development Goals, zkr. SDGs (překlad autora: cíle udržitelného rozvoje) stanovují cíl vymýtit moderní otroctví do roku 2030.³⁵

4.5 Podpora místních komunit

Dobrou ukázkou podpory a komunikace s místní komunitou je provedený průzkum londýnské společnosti Verdict.co.uk. Společnost Verdict je vlastníkem více než třiceti webových stránek zabývajících se obchodními vztahy mezi společnostmi s celosvětovým portfoliem přispěvatelů. Tato společnost provedla průzkum, jehož cílem bylo vyhodnotit pomocí ESG faktorů udržitelnost v těžebním průmyslu. „Analýza výsledků průzkumu ukazuje, že dopad těžby na místní komunity je oblastí ESG, kde je potřeba zlepšení největší, jak uvedlo většina 40 % respondentů.“ Doly musí být provozovány se souhlasem společnosti, což znamená zapojení všech zúčastněných stran, včetně místních komunit, nevládních organizací a dalších

³⁴ *Anti-Slavery International: Slavery today* [online]. [cit. 2022-08-23]. Dostupné z: <https://www.antislavery.org/slavery-today/modern-slavery/>

³⁵ *Chartered Governance Institute UK & Ireland: Modern slavery – what corporate governance can do* [online]. [cit. 2022-08-22]. Dostupné z: <https://www.cgi.org.uk/blog/modern-slavery>

zainteresovaných třetích stran, aby se předešlo opozici místních lidí.“ (překlad autora)³⁶

4.6 Filantropie

Filantropie není v sociální dimenzi ESG pouze o darování peněz, ale společnosti vytvářejí touto činností praktický přístup k řešení a odstraňování negativních dopadů na společnost a životní prostředí vycházející z činností podniků. Ekonomické subjekty se aktivně do těchto procesů zapojují především tím, že identifikují tyto negativní dopady a snaží se je zmírnit nebo zcela vyloučit. Správně nastavené programy sociální udržitelnosti s prvky filantropie poskytování zpětné pomoci komunitě při zmírňování dlouhodobých škod způsobených ekonomickou činností společností.³⁷

5 Sociální faktory – finanční rizika

Finanční riziko, jak tento termín naznačuje, je riziko, které zahrnuje finanční ztrátu. Ve spojitosti k ekonomickým činnostem můžeme finanční riziko popsat jako finanční částku, o kterou může ekonomický subjekt při své podnikatelské činnosti přijít. Riziko tedy nepředstavuje reálnou finanční ztrátu, ale pouze ztrátu případnou. *„Nejčastěji zmiňovaným finančním rizikem je možnost, že se peněžní tok společnosti ukáže jako nedostatečný ke splnění jejích závazků.“³⁸*

Na základě specifikace sociálních faktorů udržitelnosti ekonomických činností podnikajících subjektů můžeme finanční rizika související s těmito faktory zhodnotit

³⁶*Mine: The Essential Magazine For The Mine Industry* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://www.mining-technology.com/news/impact-on-local-communities-is-the-biggest-esg-area-in-mining-that-needs-improvement-poll/>

³⁷*Small Business Chron: What Are Some Problems That Businesses Face in Social Responsibility?* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://smallbusiness.chron.com/difference-between-corporate-philanthropy-corporate-social-responsibility-65129.html>

³⁸*Investopedia: Financial Risk* [online]. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/f/financialrisk.asp>

v několika okruzích. Sociální faktory, resp. jejich nedodržení, opomenutá minimalizace a neschopnost identifikace relevantních problémů mohou vyvolat vysoká reputační rizika, ovlivnit životaschopnost a ziskovost organizace, ztrátu dobrého jména a hodnoty svých aktiv či zhoršení podmínek získání úvěrů od bankovních institucí.

- Významnou hodnotou společnosti jsou zaměstnanci. *„Řízení lidského kapitálu je hlavním cílem, zejména od vypuknutí Covidu. Mnoho společností se mnohem intenzivněji zajímá o zdraví a pohodu svých zaměstnanců, poskytují čistší a lépe větraná pracoviště a další zdravotní výhody, včetně zaměření na duševní zdraví. Společnost, která staví řízení lidského kapitálu do popředí svých plánů, bude pravděpodobně lépe schopna udržet a rozvíjet své špičkové talenty – s jasnými výhodami pro její budoucí výkonnost.“*³⁹ (překlad autora) Zaměstnancům, kterým nejsou poskytovány vhodné pracovní podmínky, neodvádějí odpovídající pracovní výkony, což se odráží právě na finanční výkonnosti podniku. Jednoduchými příklady mohou být například nedostačující programy celoživotního vzdělávání, neschopnost přizpůsobit pracovní dobu dle požadavků osobního života zaměstnanců úpravou pracovní doby, umožnění práce z domova apod. Dalším příkladem může být například rozhodnutí snížit provozní náklady změnou místa sídla závodu, kdy na jedné straně toto manažerské rozhodnutí přináší snížení provozních nákladů, na straně druhé špatně zvolená lokalita umístění závodu zapříčiní snížení produktivity práce zaměstnanců a zájem o pracovní pozice, například z důvodu potřeby delšího času na přesun do práce, nízká dostupnost občanské vybavenosti v okolí umístění závodu, snížení úrovně komfortu vybavení pracovních prostor. Příkladem reputačního rizika v zaměstnanecké oblasti může být nevhodné zacházení se zaměstnanci, diskriminace žen. Reputační riziko v dnešní době sociálních sítí

³⁹J.P.Morgan Asset Management: *ESG social factors: Accessing the "S" in ESG* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://am.jpmorgan.com/us/en/asset-management/institutional/investment-strategies/sustainable-investing/esg-social-factors>

se velmi rychle může stát rizikem s velkými negativními finančními postihy pro hodnotu aktiva společnosti.

- Nedodržování předpisů BOZP a dalších pracovně právních předpisů má za následek mimo již zmíněné možnosti poškození dobrého jména společnosti, také další finanční rizika. Dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci chrání zdraví nejenom zaměstnanců dotčeného podniku, ale také jejich klientů, zákazníků, zaměstnanců svých obchodních dodavatelsko-odběratelských vztahů a všech dalších osob, které by se mohly nacházet ve stejném pracovním prostředí. Striktní dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci pomáhá předcházet nehodám, snižuje riziko zranění zaměstnanců a vzniku nemocí. Toto významně snižuje výdaje na léčebné výlohy, nemocenské, příp. invalidní dávky, náklady na soudní spory v těchto kauzách. Správné nastolení mechanismu dodržování předpisů může také zabraňovat nutnosti uzavírání výrobních provozů za účelem odstranění závad z kontrol BOZP, popř. trvalé uzavření jednotlivých závodů, což se opět promítá do finanční ztráty a ztráty dobrého jména.⁴⁰

V těžební průmyslu vzhledem k vysoké možnosti zranění svých zaměstnanců či dokonce k vysoké míře možnosti zranění s následkem smrti při těžebních procesech je v zájmu zaměstnavatelů přijmout přísné zásady ochrany zdraví a bezpečnosti. Zaměřením se na vzdělávání a školení personálu ohledně BOZP je opět možné snížit náklady na zdravotní, rekonvalescentní či soudní výlohy.

- Nedodržování lidských práv, přehlížení moderního otroctví a využívání dětské práce v dodavatelsko-odběratelských řetězcích podnikajících subjektů může snadno vést k finanční ztrátě s obrovským dopadem na investiční portfolio a poškozenou pověst značky. Nezohlednění prvku sociálního faktoru může představovat finanční

⁴⁰Hseblog.com: *Health And Safety: What Is HSE And Health & Safety At Work* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://www.hseblog.com/what-is-health-and-safety/>

ztrátu, operační riziko, možné soudní spory a opět poškození dobrého jména firmy, s možností trvalého a nevratného následku poškození⁴¹.

V České republice již za rok 2021 jsou známy první případy dopadů vlivu faktorů ESG právě z důvodů nedodržení těchto pravidel v dodavatelském řetězci při transakcích M&A (Mergers and Acquisitions, překlad autora: fúze a akvizice). Jak zaznělo v internetovém pořadu „Konference - Investiční výhledy 2022“ ze dne 19.01.2022, organizované společností EMUN PARTNERS family office, a.s., kde zástupce firmy KPMG ČR Igor Mesenský, uvádí, že při veřejné nabídce akcí (IPO – Initial Public Offering, překlad autora: první veřejná nabídka) společnosti Česká Zbrojovka a.s. došlo k odvolání několika transakcí právě z důvodů nenadržení ESG faktorů dodavatelského řetězce této společnosti. Igor Mesenský v tomto pořadu také uvádí, že dalším případem z loňského roku, kdy nedošlo k realizaci obchodu je prodej jednoho e-shopu. Tento e-shop měl ve svém dodavatelském řetězci firmu z Jižní Asie. Při auditu tohoto dodavatele se zjistilo, že je zde využívána dětská práce. Toto zjištění bylo pro kupující stranu, která byla ze západní Evropy, tak závažné, že od úmyslu koupě e-shopu odstoupila.⁴²

Ekonomické subjekty jsou z velké většiny zakládány za účelem vytváření finančního zisku. Pakliže tedy nemluvíme o humanitárních organizacích či veřejně prospěšných nadacích. Stále se ale ukazuje, že bude nutné hledat podnikatelské řešení, kdy ziskovost bude jeden z cílů podnikání, nikoliv jediný. Sociální faktory se v udržitelnosti stále více stávají v současné době fenoménem a ovlivňují velikou měrou dostupnost kapitálu. Společnosti, které jsou necitlivé nebo si neuvědomují sociálních dopadů svých obchodních rozhodnutí, nezískávají body v hodnocení

⁴¹Chartered Governance Institute UK & Ireland: *Modern slavery – what corporate governance can do* [online]. [cit. 2022-08-22]. Dostupné z: <https://www.cgi.org.uk/blog/modern-slavery>

⁴²EMUN PARTNERS: *Investiční výhledy 2022 - ESG* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://investicnivyhledy.cz/archiv/>

ESG, které jsou potřebné k přilákání investorů nebo vedou ke zvýšení hodnoty aktiv.⁴³

V oblasti M&A transakcí nerespektování faktorů ESG, včetně principů sociálních faktorů, nemusí vést pouze k nižší prodejní ceně, ale také může vést k zastavení celého jednání při obchodování se závody či ekonomickém spojení podniků – akvizici.⁴⁴

Fenomén moderního otroctví a porušování lidských práv se dostává stále více do podvědomí investorů. „V prosinci zahájila britská organizace *Principles for Responsible Investment* novou iniciativu zaměřenou na lidská práva a související sociální otázky. Soubor nástrojů pro investory, který vydala Australasijská asociace odpovědného investování (RIAA), upozorňuje na to, jaký dopad může mít porušování lidských práv v dodavatelských řetězcích na ceny akcií portfoliových společností. Například cena akcií britského výrobce oděvů Boohoo, kótovaného na burze, klesla mezi 30. červnem a 8. červencem 2020 na polovinu a řada maloobchodníků pozastavila prodej této značky poté, co nevládní organizace *Labour Behind the Label* a deník *Sunday Times* informovaly o porušování pracovních práv v dodavatelských řetězcích společnosti. V Malajsii utrpěla v březnu 2021 cena akcií výrobce zdravotnických rukavic *Top Glove*, protože americká celní a pohraniční ochrana nařídila zabavení jejich zboží s tím, že má dostatek informací, aby se domnívala, že *Top Glove* při výrobě používala nucenou práci.“⁴⁵ (překlad autora)

- Špatně vedená nebo nedostačující komunikace s okolními komunitami a opomíjení rozvoje finančních nadací na odstraňování následků podnikání jednotlivých společností může vést k velikým finančním ztrátám z důvodů působení

⁴³M&H EST. 1978: *ESG Scope & Impact* [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <http://www.mhes.com/understanding-esg-social-factors>

⁴⁴EMUN PARTNERS: *Investiční výhledy 2022 - ESG* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://investicnivyhledy.cz/archiv/>

⁴⁵ESG INVESTOR: *Investing in the future* [online]. [cit. 2022-08-23]. Dostupné z: <https://www.esginvestor.net/esg-explainer-modern-slavery-in-the-supply-chain>

ekologických a veřejně prospěšných hnutí. Působení na okolní komunity je velmi důležité pro společnosti s vysokým negativním vlivem na životní prostředí a společnost. V případě již zmíněných těžebních společnostech je důležité propagovat nastolené ekologické politiky snižování emisí uhlíku a dodržování etického postupu těžby, popisu těžebních operací a udržitelných postupů k ochraně životního prostředí, které mohou vést k osvětě ve společnosti, ke zlepšení reputace v tomto oboru podnikání, a tím i zvýšení hodnot aktiv těžebních společností. Zamezením stávek ekologických hnutí se společnosti můžou vyhnout finančním ztrátám vyplývajících z omezení či úplného zastavení provozu v průběhu stávek.

6 Regulatorní rámec ESG v EU

Regulace ESG je nastavena tak, aby společnosti byly povinné řídit se jednotlivými specifiky ESG problematiky a implementovaly tyto zásady do všech okruhů svého podnikání a o výsledku tohoto procesu každoročně podávaly informace v rámci výročních zpráv.

V současné době je regulatorní rámec EU v neustálém vývoji. Základní legislativa je doplňována dalšími návrhy směrnic a nařízeními v závislosti na rostoucí poptávce po datech ESG, informacích o environmentálních, sociálních a správních postupech společností.

Mezi platné právní opory patří:

- směrnice EU „The Non-Financial Reporting Directive“ (zkr. NFRD, překlad autora: Směrnice o nefinančním výkaznictví) z 22. října 2014;
- nařízení EU „The Sustainable finance disclosure regulation“ (zkr. SFDR, překlad autora: Nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování) z 27. listopadu 2019;

- klasifikační systém „Taxonomie EU pro udržitelné činnosti“, který je právně ukotven v NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/852, ze dne 18. června 2020, o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088⁴⁶

Tento regulatorní rámec vychází z „Akčního plánu: Financování udržitelného růstu“ z března roku 2018. *„Přijetím Pařížské dohody o změně klimatu a Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 v roce 2015 si vlády na celém světě zvolily pro naši planetu a ekonomiku cestu větší udržitelnosti. Jádrem Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030 je sedmnáct cílů udržitelného rozvoje. Během příštích patnácti let nás tyto cíle povedou při přípravě budoucnosti, která zajistí stabilitu, zdravou planetu, spravedlivé, inkluzivní a odolné společnosti a prosperující ekonomiky. Pařížská dohoda, kterou v prosinci 2015 podepsalo 195 zemí, je úplně první všeobecnou, celosvětovou dohodou o klimatu zaměřenou na přizpůsobení se změně klimatu a na budování odolnosti vůči ní a na omezení globálního oteplování na úroveň výrazně nižší než 2 °C. Pro zajištění dlouhodobé konkurenceschopnosti ekonomiky EU je klíčová udržitelnost a přechod na nízkouhlíkové oběhové hospodářství, která účinněji využívá zdroje. Udržitelnost je již dlouho ve středu zájmu politiky Evropské unie a její sociální a environmentální rozměr je uznán ve smlouvách o EU. EU usiluje o rozvoj, který uspokojí potřeby současných i budoucích generací a zároveň otevře nové příležitosti v oblasti zaměstnanosti, investic a zajistí ekonomický růst.“⁴⁷* Tento Akční plán EU pro udržitelné financování vychází především ze strategie Agendy OSN pro udržitelný rozvoj, z dokumentu Cíle udržitelného rozvoje přijatého OSN a přijetím Pařížské dohody o klimatu. Dle vyjádření skupin expertů rozsah potřebných

⁴⁶NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/852, ze dne 18. června 2020, o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

⁴⁷EUR-Lex: *Přístup k právu Evropské unie* [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0097>

investic ke splnění stanovených cílů přesahuje možnosti investic veřejného sektoru. Bude tedy nutné zapojit i soukromý kapitál.

„Cílem akčního plánu je zejména dále propojit finance se specifickými potřebami evropského a světového hospodářství ve prospěch planety a naší společnosti. Akční plán má tři cíle:

- 1. Přeorientovat kapitálové toky na udržitelné investice, aby bylo dosaženo udržitelného růstu podporujícího začlenění;*
- 2. řídit finanční rizika plynoucí ze změny klimatu, přírodních katastrof, zhoršování životního prostředí a sociálních problémů a*
- 3. podporovat transparentnost a dlouhodobost finanční a hospodářské činnosti.“⁴⁸*

6.1 Směrnice o nefinančním výkaznictví (NFRD)

Směrnice o nefinančním výkaznictví byla přijata dne 22. října 2014. Tento právní rámec EU pro regulaci zveřejňování nefinančních informací společnostmi zavazuje ekonomické subjekty od roku 2018, tedy za finanční rok 2017, vykazovat informace o ESG nad rámec jejich ročních finančních zpráv. Touto směrnicí se mění SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS.⁴⁹ Vzhledem k tomu, že NFRD je směrnicí, což „je právní

⁴⁸European Commission: *Frequently asked questions: Action Plan on financing sustainable growth* [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_18_1424

⁴⁹SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>

*akt stanovující cíl, který musejí všechny země EU splnit. Je však na jednotlivých zemích, jak formulují příslušné vnitrostátní zákony a jak těchto cílů dosáhnou*⁵⁰. NFRD je v České republice implementován jako součást zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví⁵¹ a také promítnut do jeho prováděcího předpisu. NFRD se vztahuje na všechny společnosti veřejného zájmu s více než pěti set zaměstnanci a

- s bilanční sumou roční rozvahy přesahující dvacet milionů EUR nebo
- s obratem přesahující 40 milionů EUR.

Tato kritéria a povinnost reportování se v EU týkají asi jedenácti tisíců sedmi set velkých firem. V České republice se jedná asi o dvacet pět společností. NFRD se vztahuje na banky, pojišťovny, ostatní společnosti, které vnitrostátní orgány určí jako subjekty veřejného zájmu a kotované společnosti. Kotovanou společností se rozumí „společnost uvedená na oficiální burze, jejíž akcie jsou "kotovány" a dostupné k obchodování veřejnosti.⁵² Významným cílem NFRD a reportování zpráv o udržitelnosti je pomoc všem ekonomickým subjektům překlenout období přechodu k udržitelné ekonomice. Na základě NFRD reportingu by měly podniky zvýšit důvěru nejenom investorů, ale obecně celé společnosti. Nefinanční výkaz by měl obsahovat údaje potřebné k pochopení vývoje, výkonnosti a dopadu činností účetní jednotky dle všech faktorů ESG. Dále by ve zprávě měl být popsán obchodní model subjektu, zásady, které subjekt uplatňuje ve vztahu k uvedeným obchodním záležitostem, veškeré procesy náležité péče, hlavní rizika související s uvedenými ekonomickými záležitostmi a také, jak společnosti tato rizika řídí a eliminuje. NFRD nevyžaduje

⁵⁰Evropská unie: *Generální ředitelství pro komunikaci* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_cs

⁵¹Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

⁵²Česká bankovní asociace: *Slovníček pojmů* [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/kotovana-spolecnost>

ani neurčuje použití konkrétního standardu k výkaznictví ani neukládá k tomuto výkaznictví přesné požadavky na zveřejnění.⁵³

6.2 Nařízení EU o zveřejňování informací o udržitelném financování – SFDR

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2019/2088 ze dne 27. listopadu 2019 o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb ukládá komplexní požadavky na zveřejňování udržitelnosti v oblasti životního prostředí, sociálních věcí a řízení. Toto ustanovení se používá od 10. března 2021 a je jedním ze základních pilířů agendy udržitelného financování EU. Vzhledem k typu právního aktu EU je nařízení uplatňováno „*automaticky a jednotně ve všech zemích Unie, a to okamžitě po jejich vstupu v platnost, aniž by se musely prováděcími předpisy převádět do vnitrostátního práva*“⁵⁴.

*“Cílem tohoto nařízení je snížit nerovnováhu v poskytování informací ve vztazích mezi příkazcem a příkazníkem, pokud jde o začleňování rizik týkajících se udržitelnosti, zohledňování nepříznivých dopadů na udržitelnost a prosazování environmentálních nebo sociálních vlastností a udržitelných investic tím, že se od účastníků finančního trhu nebo finančních poradců vyžaduje, aby zajistili zveřejňování informací před uzavřením smlouvy a průběžné zveřejňování informací pro koncové investory, pokud jednají jako příkazníci těchto koncových investorů (příkazců).”*⁵⁵

⁵³PRACTICAL LAW: EU sustainability disclosures for financial institutions NFRD's purpose [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-031-6730?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-031-6730?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true)

⁵⁴Evropská unie: Druhy právních předpisů EU [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_cs

⁵⁵NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/852, ze dne 18. června 2020, o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

Toto nařízení klade veliký důraz na zveřejňování, zahrnuje nová pravidla, která identifikují škodlivé dopady společností, do kterých je investováno. *„Zohledňování faktorů udržitelnosti v rámci procesů investičního rozhodování a investičního poradenství může přinést výhody i mimo finanční trhy. Tento postup může zvýšit odolnost reálné ekonomiky a stabilitu finančního systému. Může tak mít v konečném důsledku vliv na poměr rizika a výnosů u finančních produktů. Je proto zásadní, aby účastníci finančního trhu a finanční poradci poskytovali nezbytné informace, které koncovým investorům umožní činit informovaná investiční rozhodnutí.“*⁵⁶

Řídit se ustanoveními SFDR musí účastníci finančního trhu a finanční poradci, mezi které patří správci aktiv, pojišťovny, banky, penzijní, zajišťovací, nadační a podílové fondy s více než pěti sty zaměstnanci. Účastníci s méně než pěti sty zaměstnanci nemusí předkládat zprávy ohledně nepříznivého dopadu svého podnikání, ale jsou povinni vysvětlit proč tak nečiní v souladu tzv. „comply or explain“ (překlad autora – vyhovět nebo vysvětlit).

Toto ustanovení, které je v souladu s článkem 2 této směrnice vyvolalo první, nikoliv však jedinou, poptávku po upřesnění významu a dopadu tohoto ustanovení. Evropská komise na základě vznesených dotazů od evropských orgánů dohledu EBA (The European Banking Authority, překlad autora: Evropský orgán pro bankovníctví), ESMA (The European Securities and Markets Authority, překlad autora: Evropský orgán pro cenné papíry a trhy) a EIOPA (The European Insurance and Occupational Pensions Authority, překlad autora: Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění) v příloze dopisu zaslala přijatá ustanovení ze dne 6. července 2021. Tato ustanovení byla zpracována pomocí nástroje „Q&A“ (Questions and Answers, překlad autora: otázky a odpovědi), které evropské orgány dohledu používají k zveřejnění důležitých doplňujících informacích k dosažení významové schody v oblasti dohledu poskytovaných služeb v celé EU. Odpovědi

⁵⁶NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/852, ze dne 18. června 2020, o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

v příloze tohoto dopisu pouze vyjasňují některé nejasnosti, avšak žádným způsobem ustanovení neupravují či nemění jejich význam.⁵⁷

Na základě tohoto doplnění bylo zpřesněno chování dle směrnice pro správce alternativních investičních fondů. *„Pokud správce ze třetí země vstupuje na trh daného členského státu prostřednictvím vnitrostátního režimu soukromého nabízení, musí zajistit soulad s nařízením 2019/2088, včetně ustanovení týkajících se finančních produktů“*⁵⁸ Také tímto dokumentem došlo k upřesnění kritéria povinnosti řídit se touto směrnicí na základě počtu zaměstnanců. Podobně jako u kritéria vstupu na finanční trh ze zemí mimo EU, i u kritéria počtu zaměstnanců byla tato podmínka rozšířena za hranice EU, resp. při výpočtu počtu zaměstnanců se bere v úvahu počet zaměstnanců mateřské společnosti a dceřiných společností bez ohledu na to, zda mají či nemají sídlo v EU.

Vznik povinností na základě této směrnice je rozdělen do několika fází. První fáze povinností začala platit již od března roku 2021, kdy jsou zainteresované subjekty povinny poskytovat, jak integrují rizika udržitelnosti do investičního rozhodování a dále popisovat důsledky nepříznivých dopadů svých produktů nebo činností na udržitelnost. SFDR specifikuje finanční produkty a fondy, které jsou mimo rozsah udržitelnosti, produkty, které podporují environmentální nebo sociální aspekty anebo produkty a fondy, jejímž cílem je udržitelné investování. Toto rozdělení, resp. požadavky na zveřejnění, je obsaženo v člancích nařízení SFDR, a to:

- článek 6 – Transparentnost začleňování rizik týkajících se udržitelnosti
- článek 8 – Transparentnost prosazování environmentálních nebo sociálních vlastností v informacích zveřejňovaných před uzavřením smlouvy;

⁵⁷Letter_jc_esas_q2. ESMA: *The European Securities and Markets Authority* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/letter_jc_esas_q2.pdf

⁵⁸SFDR_EC_QA_1313978. ESMA: *The European Securities and Markets Authority* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://www.esma.europa.eu/file/120332/download%3Ftoken%3DOiNcxIXS>

- článek 9 – Transparentnost udržitelných investic v rámci informací zveřejňovaných před uzavřením smlouvy

„Článek 6 v podstatě vyžaduje, aby správci aktiv zveřejňovali začlenění rizik udržitelnosti do svých fondů - bez ohledu na to, zda je fond propagován jako ESG, či nikoli. Investice propagované jako ESG se však musí klasifikovat jako fond podle článku 8 nebo 9, podle toho, jaké požadavky na klasifikaci jejich finanční produkty splňují. Mnozí označují fondy podle článku 8 jako "světle zelené" a podle článku 9 jako "tmavě zelené", protože požadavky na označení fondu podle článku 9 jsou vyšší.“⁵⁹ (překlad autora)

„Q&A“ dokument přijatý dne 6. července 2021 evropskou komisí dále zpřesňuje tyto klasifikace.

„Článek 8 a článek 9 nařízení EU 2019/2088 jsou dvě odlišné kategorie produktů: finanční produkty, které podporují environmentální nebo sociální charakteristiky nebo kombinaci těchto charakteristik, za předpokladu, že společnosti, do kterých se investuje, dodržují postupy řádné správy (dále jen „finanční produkty, které podporují environmentální a sociální charakteristiky“) a finanční produkty, jejichž cílem je udržitelné investování. Dvě odlišné kategorie produktů jsou klíčem k určení přístupu koncových investorů k finančním produktům, které jsou dostatečně ambiciózní, aby splnily jejich preference udržitelnosti. Pokud má produkt environmentální cíl a splňuje požadavek nepoškozovat významně ostatní uvedené cíle uvedené v článku 2, odst. 17, nařízení EU 2019/2088, považuje se za výrobek podle článku 8. Stejně jako článek 9 nařízení EU 2019/2088 se i článek 8 uvedeného nařízení zabývá potenciálním problémem greenwashingu ze strany finančních

⁵⁹ *Wordfavor: SFDR: What is article 6, 8 & 9?* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://blog.worldfavor.com/sfdr-what-is-article-6-8-9>

*produktů, tj. poskytování falešného dojmu nebo poskytování zavádějících informací o tom, jak si finanční produkt vede z hlediska udržitelnosti ESG.*⁶⁰ (překlad autora)

Dalším zpřesňujícím nástrojem tohoto nařízení se stane „The Regulatory Technical Standard“⁶¹, zkr. RTS (překlad autora: regulační technické normy), které by dle návrhu evropské komise měly vstoupit v platnost 1. ledna 2023. *„Evropská komise přijala dne 6. dubna 2022 technické standardy, které mají účastníci finančního trhu používat při zveřejňování informací souvisejících s udržitelností podle nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování (SFDR). Dnešní nařízení v přenesené pravomoci upřesňuje přesný obsah, metodiku a prezentaci informací, které mají být zveřejněny, a tím zlepšuje jejich kvalitu a srovnatelnost. Podle těchto pravidel budou účastníci finančního trhu poskytovat podrobné informace o tom, jak řeší a omezují případné negativní dopady, které mohou mít jejich investice na životní prostředí a společnost obecně. Tyto nové požadavky navíc pomohou posoudit udržitelnost finančních produktů. Dodržování informací souvisejících s udržitelností přispěje k posílení ochrany investorů a omezení greenwashingu.“*⁶²

RTS velikou měrou přispěje k zpřesnění uváděných informací v reportingu. Na základě přijaté normy bude vyžadována nejen bližší specifikace přijatých opatření na podporu udržitelnosti, ale také uvedení plánovaných opatření a stanovených cílů pro následující sledované období. V dalším období bude nepřetržitý dohled subjektů nad úpravami těchto regulačních norem rozhodně nezbytný.

⁶⁰SFDR_EC_QA_1313978. ESMA: *The European Securities and Markets Authority* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://www.esma.europa.eu/file/120332/download%3Ftoken%3DOiNcxiXS>

⁶¹COMMISSION DELEGATED REGULATION. *European Commission: Regulation on sustainability-related disclosure in the financial services sector* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/C_2022_1931_1_EN_ACT_part1_v6%20\(1\).pdf](https://ec.europa.eu/finance/docs/level-2-measures/C_2022_1931_1_EN_ACT_part1_v6%20(1).pdf)

⁶²*European Commission: Sustainability-related disclosure in the financial services sector* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/disclosures/sustainability-related-disclosure-financial-services-sector_en

6.3 Nařízení EU o taxonomii pro udržitelné činnosti

Nařízení EU o taxonomii vstoupilo v platnost 12. července 2020. Vznik tohoto nařízení vychází z Akčního plánu: Financování udržitelného růstu. Toto nařízení je popsáno v opatření č. 1 jako společný evropský klasifikační systém pro ekologicky udržitelné činnosti. Nařízené EU o taxonomii dává odpověď na otázku, co lze považovat za environmentální udržitelnou činnost. Přesná klasifikace zabraňuje greenwashingu, tedy uvádět na trh finanční produkty jako udržitelné, aniž by nesplňovaly kritéria udržitelnosti.

Nařízení o taxonomii stanoví šest environmentálních cílů

- a) *„zmírňování změny klimatu;*
- b) *přízpůsobování se změně klimatu;*
- c) *udržitelné využívání a ochrana vodních a mořských zdrojů;*
- d) *přechod na oběhové hospodářství;*
- e) *prevence a omezování znečištění;*
- f) *ochrana a obnova biologické rozmanitosti a ekosystémů.“⁶³*

Definuje ekonomickou činnosti jako udržitelnou, pokud tato činnost přispívá alespoň ke dvěma z těchto cílů, aniž by současně významně nepoškozovala kterýkoli z cílů ostatních.

„Dne 9. března 2022 přijala Komise doplňkový akt v přenesené pravomoci v oblasti klimatu, kdy za přísných podmínek zahrnuje konkrétní činnosti v oblasti jaderné a plynové energetiky na seznam ekonomických činností, na které se vztahuje taxonomie EU. Akt byl zveřejněn v Úředním věstníku dne 15. července 2022 a bude platit od ledna 2023. Kritéria pro konkrétní činnosti v oblasti plynu a jaderné energie

⁶³Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. *EUR-Lex: Přístup k právu Evropské unie* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

jsou v souladu s cíli EU v oblasti klimatu a životního prostředí a pomohou urychlit přechod od pevných nebo kapalných fosilních paliv, včetně uhlí, směrem ke klimaticky neutrální budoucnosti.”⁶⁴ (překlad autor)

V únoru 2022 expertní skupina Platforma pro udržitelné finance přeložila Evropské komisi zprávu o sociální taxonomii, která klasifikuje ekonomické činnosti, které významně přispívají k sociálním cílům a představují společný návod pro zúčastněné strany ohledně toho, co je ze sociálního hlediska udržitelné. Podle návrhu EU má tato klasifikace stejnou strukturu jako taxonomie pro environmentální oblast a má stanovené tři cíle, a to v oblasti :

- zaměstnanců;
- zákazníků;
- komunitních vztahů.

Každý z těchto cílů obsahuje další dílčí specifické cíle. V závěrečném ustanovení této zprávy je konstatováno, že pro uvedení navrhovaného rámce do funkčního stavu bude nutné ještě dalších úprav a doplnění, zejména na vývoji specifických kritérií, které by pomohly odfiltrovat škodlivé sociální praktiky z komerčních operací a také by propagovala zboží a služby generující pozitivní sociální příspěvky.⁶⁵

6.4 Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků – CSRD

Návrh směrnice The Corporate Sustainability Reporting Directive (zkr. CSRD, překlad autora Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků) byl předložen

⁶⁴European Commission: *EU taxonomy for sustainable activities* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en

⁶⁵NATIXIS Corporate and Investment Banking: *EU Social Taxonomy Proposal: simpler and meaningful but half-way through* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://gsh.cib.natixis.com/our-center-of-expertise/articles/eu-social-taxonomy-proposal-simpler-and-meaningful-but-half-way-through>

dne 21. dubna 2021 evropskou komisí k veřejné konzultaci. CSRD mění současnou směrnici o nefinančním výkaznictví NFRD a rozšiřuje její požadavky a oblast působnosti tak, aby se vztahovala na více subjektů. „Hlavním prvkem tohoto návrhu je požadavek, aby určité kategorie podniků podávaly zprávy podle závazných standardů pro podávání zpráv o udržitelnosti. Stejně jako u účetního výkaznictví jsou společné standardy nezbytné, aby bylo zajištěno, že zveřejňované informace jsou srovnatelné a relevantní. Společné standardy pro podávání zpráv rovněž do značné míry usnadní jeho digitalizaci, ověřování a vymáhání.“⁶⁶

Rozšíření se týká především následujících ustanovení:

- Směrnice se bude vztahovat na všechny společnosti kotované na regulovaných trzích EU (s výjimkou kotovaných mikrospolečností);
- Směrnice se bude vztahovat na podniky definované ve směrnici o účetnictví⁶⁷ jako podniky velké, tedy při splnění alespoň dvou kritérií, a to čistý obrat EUR 40 milionů, bilanční suma vyšší než EUR 20 milionů, 250 zaměstnanců v průměru za účetní období. Bude se jednat o velké podniky z EU nebo o dceřiné společnosti EU s mateřskou společností mimo EU;
- Směrnice se bude vztahovat na pojišťovny a úvěrové ústavy bez ohledu na jejich právní normu.

Reportovací zprávy budou podléhat ověření akreditovaného nezávislého auditora nebo certifikačního orgánu. Tímto bude zajištěno dodržování standardů pro podávání

⁶⁶Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a nařízení (EU) č. 537/2014, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021PC0189&from=EN>

⁶⁷SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>

zpráv, jak pro reporty podané v EU, tak pro vykazování mimoevropských společností.⁶⁸

Nová směrnice také zavádí tzv. princip dvojí matematicity. Tento princip významnosti znamená, že podniky budou povinně reportovat o tom, jaký finanční dopad mají záležitosti udržitelného podnikání na jejich obchodní aktivity, a to v negativním, ale i pozitivním směru. Následně ale budou také vykazovat na základě faktorů ESG, jak jejich podnikatelské záměry a aktivity působí na životní prostředí a společnosti.⁶⁹

První provedené analýzy dopadů ukazují, že nově dle CSRD bude hlásit svá nefinanční data v zemích EU asi padesát tisíc společností, oproti jedenácti tisícům dle NFRD.⁷⁰

„Aplikace nařízení bude probíhat ve třech fázích:

- *1. ledna 2024 pro společnosti, které již podléhají směrnici o nefinančním výkaznictví*
- *1. ledna 2025 pro velké společnosti, které v současnosti nepodléhají směrnici o nefinančním výkaznictví*
- *1. ledna 2026 pro kotované malé a střední podniky, malé a složité úvěrové instituce a kaptivní pojišťovny“⁷¹*

⁶⁸Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a nařízení (EU) č. 537/2014, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021PC0189&from=EN>

⁶⁹European Commission: *New guidelines on reporting climate-related information* [online]. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/company_reporting_and_auditing/documents/190618-climate-related-information-reporting-guidelines-overview_en.pdf

⁷⁰ESG Enterprise: *NFRD vs. CSRD: What are the differences?* [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.esgenterprise.com/esg-reporting/nfrd-vs-csrd-what-are-differences/>

⁷¹European Council: *Council of the European Union* [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/21/new-rules-on-sustainability-disclosure-provisional-agreement-between-council-and-european-parliament/>

„EK se ukládá povinnost, aby přijala formou delegovaných aktů první soubor standardů do 31. října 2022. Tento soubor by měl specifikovat informace, které by společnosti měly uvádět o všech záležitostech udržitelnosti (čl. 19a, odstavec 2). Druhá sada standardů doplňující vydané standardy by měla být přijata nejpozději do 31. října 2023. Tato sada standardů by měla specifikovat doplňující informace, které by společnosti měly v případě potřeby uvádět o záležitostech udržitelnosti.“⁷²

CSRD je velikou změnou v podnikovém výkaznictví. Významným způsobem mění stávající čtyři předpisy, a to Směrnici o účetnictví, Směrnici o transparentnosti⁷³, Směrnici o auditu⁷⁴ a Nařízení o auditu⁷⁵. CSRD zajistí ucelený systém podávání zpráv o udržitelnosti ze stran společností, přehlednější a především srovnatelné informace pro investory a veřejnost.

7 Reporting – standardy a rámce

Standardy, rámce se liší ve svém přístupu a účelu k ESG, ale mají společný cíl, a tím je určit míru udržitelnosti produktů a společností. Standardy a rámce

⁷²Svaz průmyslu a dopravy České republiky: *Návrh směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti - Veřejná konzultace ke standardům* [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/aktivity/evropske-a-mezinarodni-vztahy/eu-infoservis/15318-navrh-smernice-o-podavani-zprav-podniku-o-udrizitelnosti-verejna-konzultace-ke-standardum>

⁷³SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, a o změně směrnice 2001/34/ES [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0109&from=EN>

⁷⁴SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/56/EU ze dne 16. dubna 2014, kterou se mění směrnice 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0056&from=EN>

⁷⁵NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0537&from=EN>

pro vykazování v oblasti ESG jsou základní pro poskytování konzistentního a srovnatelného vykazování relevantních informací týkající se ESG.

„Standards mají pevně stanovené požadavky a obsahují konkrétní a podrobná kritéria toho, co musí firmy v jednotlivých tématech reportovat. Všechny standardy mají několik společných rysů: orientaci na veřejný zájem, nezávislost, řádný proces a veřejné konzultace. Rámce jsou pak souborem principů, které poskytují vodítko, jakým způsobem nahlížet na určitá témata, ale současně umožňují dostatek flexibility při výběru toho, jak témata uchopit. Na rozdíl od standardů nenařizují povinnost podávat zprávy, a jsou tedy méně přísné a důkladné.“⁷⁶

7.1 Standardy ESG

Ke klíčovým organizacím zabývajícím se sestavováním ESG standardů patří GRI, EFFRAG, ISSB.

- GRI – The Global Reporting Initiative (překlad autora: Globální iniciativy reportování) – poskytuje v současné době celosvětově nejpoužívanější standardy pro reporting udržitelnosti. Standardy GRI se skládají ze třech modulů, které organizacím umožňují podávat zprávy o svých ekonomických, environmentálních a sociálních dopadech a příspěvku k udržitelnému rozvoji. Vzhledem k rostoucí poptávce zúčastněných stran a naléhavosti jednotné a standardizované metodiky pro podávání zpráv o výkonnosti společnosti v oblasti udržitelnosti slouží vznik standardů GRI jako užitečný nástroj, ve kterém doporučená kritéria a rámec pro podávání zpráv o udržitelnosti pomáhají společnostem identifikovat,

⁷⁶Flagship: ESG STANDARDY, RÁMCE, ŽEBŘÍČKY A HODNOCENÍ – VŠE, CO O NICH POTŘEBUJETE VĚDĚT [online]. [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: https://flagship.cz/blog/detail/esg-standardy-ramce-zebricky-a-hodnoceni-vse-co-o-nich-potrebujete-vedet_490

shromažďovat a hlásit relevantní informace transparentním a srovnatelným způsobem, který umožňuje efektivnější vnitřní kontrolu a vnější srovnání.⁷⁷

- EFRAG – The European Financial Reporting Advisory Group (překlad autora: Evropská poradní skupina pro finanční výkaznictví „je soukromé sdružení, které bylo založeno v roce 2001 s podporou Evropské komise, aby sloužilo veřejnému zájmu. V roce 2022 EFRAG rozšířila své poslání v návaznosti na novou roli, která jí byla svěřena v CSRD, a to poskytováním technického poradenství Evropské komisi v podobě plně připravených návrhů standardů EU pro vykazování udržitelnosti a návrhů změn těchto standardů. Jejími členskými organizacemi jsou evropské zúčastněné strany a národní organizace a organizace občanské společnosti. Činnost EFRAG je rozdělena do dvou pilířů: Pilíř finančního výkaznictví: ovlivňování vývoje standardů IFRS z evropské perspektivy a toho, jak přispívají k efektivitě kapitálových trhů a poskytování poradenství Evropské komisi ohledně schvalování (změn) standardů IFRS. Druhým pilířem je pilíř vykazování udržitelnosti: vývoj návrhů standardů EU pro vykazování udržitelnosti a souvisejících změn pro Evropskou komisi.“⁷⁸ (překlad autora)

- ISSB – The International Sustainability Standards Board (překlad autora: Mezinárodní rada pro standardy udržitelnosti) je nezávislý orgán soukromého sektoru, který vyvíjí a schvaluje standardy IFRS související s udržitelností. „Záměrem ISSB je poskytnout komplexní globální základ standardů zveřejňování souvisejících s udržitelností, které poskytují investorům a dalším účastníkům kapitálového trhu informace o rizicích a příležitostech společností souvisejících s udržitelností, které jim pomohou činit informovaná rozhodnutí.“⁷⁹

⁷⁷GRI: Why report [online]. [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/>

⁷⁸EFRAG: About us [online]. [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: <https://www.efrag.org/About/Facts>

⁷⁹IFRS: International Sustainability Standards Board [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.ifrs.org/groups/international-sustainability-standards-board/>

7.2 Rámce ESG

Mezi nejznámější rámce ESG mimo již zmíněné PRI (The Principles for Responsible Investment, překlad autora: Principy odpovědného podnikání) patří rámce vytvářené organizacemi TCFD (The Task Force on Climate-related Financial Disclosures, překlad autora: Pracovní skupina pro zveřejňování finančních informací souvisejících s klimatem), UNEP FI (The United Nations Environment Programme Finance Initiative, překlad autora: Finanční iniciativa programu OSN pro životní prostředí) a CDP – Carbon Disclosure Project - Disclosure. Insight. Action. (překlad autora: Projekt zveřejňování informací o emisích oxidu uhličitého - Zveřejňování. Vnitřní náhled. Jednání).

- TCFD – jako Pracovní skupina pro zveřejňování finančních informací souvisejících s klimatem vytváří užitečný rámec doporučení pro zvýšení transparentnosti rizik a příležitostí souvisejících s klimatem na finančních trzích. Doporučení TCFD nejsou povinné, pouze prohlubují reportovací podporu společnostem, které se již zabývají zveřejňováním informací souvisejících s klimatem. *„Od vydání zprávy o stavu TCFD 2020 se zavázalo více než 1 000 dalších organizací k podpoře doporučením TCFD. Ke dni 6. října 2021 měla pracovní skupina více než 2 600 doporučených podporovatelů po celém světě, včetně 1 069 finančních institucí, odpovědných za aktiva ve výši 194 bilionů dolarů. Podporovatelé TCFD nyní pokrývají 89 zemí a jurisdikcí v téměř všech sektorech ekonomiky s kombinovanou tržní kapitalizací o více než 25 bilionů dolarů, což je o 99 % více než v minulém roce.“⁸⁰*

⁸⁰ TASK FORCE ON CLIMATE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURES: 2021 Status Report [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2021/07/2021-TCFD-Status_Report.pdf

- UNEP FI – je sdílené partnerství mezi UNEP - The United Nations Environment Programme (překlad autora: Program OSN pro životní prostředí) a globálním finančním sektorem s cílem mobilizovat finance soukromého sektoru pro udržitelný rozvoj. UNEP FI spolupracuje s více než 300 členy (bankami, pojišťovnami a investory) a více než 100 podpůrnými institucemi. Ti pomohli vytvořit finanční sektor, který slouží lidem a planetě a zároveň přináší pozitivní dopady životní úroveň společnosti. *„UNEP FI pomáhá finančním institucím vyvinout praktické přístupy ke stanovení a realizaci cílů v oblastech, jako jsou emise skleníkových plynů, příroda, udržitelná spotřeba a výroba a finanční začlenění k řešení nerovnosti. Vyvinutá řešení účinně stanovují průmyslové normy a poskytují finančnímu sektoru plán, jak se vypořádat s globálními výzvami a nastavit strategie a operace na udržitelnou cestu. UNEP FI také informuje tvůrce politik o příznivém prostředí potřebném k udržitelnému financování. UNEP FI, založená v roce 1992, byla první organizací, která zapojila finanční sektor do udržitelnosti.“⁸¹*

- CDP – je charitativní neziskovou organizací, která zastřešuje globální informační systémy pro investory, společnosti, města, státy a regiony s účelem řídit jejich dopady na životní prostředí. *„Práce CDP je zásadní pro úspěch globálního podnikání v 21. století... pomáhá přesvědčovat společnosti po celém světě, aby měřily, řídily, zveřejňovaly a nakonec snižovaly své emise skleníkových plynů. Žádná jiná organizace neshromažďuje tento typ podnikových dat o změně klimatu a neposkytuje je na trh.“⁸²*

⁸¹United Nations Environment Programme Finance Initiative: About Us [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.unepfi.org/about/>

⁸²CDP Disclosure Insight Action: Our work [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.cdp.net/en>

Obr. č. 3 – Standardy vs. rámce

Zdroj: OneTrust: Trust Geek Glossary: Global Reporting Initiative [online]. [cit. 2022-08-30].
Dostupné z: <https://www.onetrust.com/blog/global-reporting-initiative-gri-reporting/>

7.3 Standardy vs. rámce

OECD (The Organisation for Economic Co-operation, překlad autora: Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj) a IFC (The International Finance Corporation, překlad autora: Mezinárodní finanční korporace) jsou organizace, které na jedné straně prezentují své pevně stanovené standardy reportování a na straně druhé vytvářejí pro své podporovatele a spolupracující organizace podpůrné soubory pokynů jako rámce standardizace procesu podávání zpráv o ESG.

OECD – je mezinárodní organizace s více než šedesátiletou zkušeností vytváření politik podporujících prosperitu, rovnost a blahobyt pro širokou populaci. „Spolu s vládami, tvůrci politik a občany pracujeme na vytvoření mezinárodních standardů založených na důkazech a na hledání řešení řady sociálních, ekonomických

*a environmentálních problémů. Od zlepšování ekonomické výkonnosti a vytváření pracovních míst až po podporu silného vzdělávání a boj proti mezinárodním daňovým únikům poskytujeme jedinečné fórum a centrum znalostí pro data a analýzy, výměnu zkušeností, sdílení osvědčených postupů a poradenství v oblasti veřejných politik a stanovování mezinárodních standardů.*⁸³ (překlad autora)

IFC - byla založena v roce 1956 na odvážné myšlence: že soukromý sektor má potenciál transformovat rozvojové země. Od té doby jsme expandovali do více než 100 zemí, zavedli termín „rozvíjející se trhy“ a propagovali nové trhy, jako jsou udržitelné dluhopisy.⁸⁴ (překlad autora) Organizace IFC je členem Světové banky, napomáhá růstu soukromého sektoru v rozvojových zemích. IFC navazuje spolupráci s finančními organizacemi a vytváří stability finančních systémů v rozvojových zemích.

8 Praktická část

Případová studie

Reporting bankovních institucí

Případem této studie je analýza reportingu předních čtyř bankovních institucí České republiky na základě platné SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU a RADY 2014/95/EU ze dne 22. října 2014, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, pokud jde o uvádění nefinančních informací a informací týkajících se rozmanitosti některými velkými podniky a skupinami (NFRD). Tato směrnice byla do české legislativy implementována zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v části osmé tohoto zákona, v § 32f až §32i a nařizuje od roku 2018 reportovat nefinanční informace účetním jednotkám, které jsou přesně specifikovány v ustanovení § 32f, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v bodě a) a b):

⁸³OECD Better Policies For Better Lives: Together, we create better policies for better lives [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/about/>

⁸⁴IFC: International Finance Corporation World Bank Group [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/about+ifc_new

„a) velká účetní jednotka, která je obchodní společností a je zároveň subjektem veřejného zájmu, pokud k rozvahovému dni překročí kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců v průběhu účetního období,

b) konsolidující účetní jednotka velké skupiny účetních jednotek, která je zároveň subjektem veřejného zájmu, pokud k rozvahovému dni překročí na konsolidovaném základě kritérium průměrného počtu 500 zaměstnanců v průběhu účetního období.“⁸⁵

Cíle této studie jsou:

- ⇒ Na základě analýzy výročních zpráv nefinančního reportingu vyhodnocení plnění povinností zveřejňování relevantních informací ohledně rizik a dopadů v oblasti klimatu, životního prostředí, lidských práv a antikorupčních opatření u zvolených bankovních institucí.
- ⇒ Na základě analýza použitých standardů a hodnocení reportovací metodologie určit informační hodnotu poskytnutých informací kvalitativním srovnáním.
- ⇒ Poskytnout návrh na vylepšení reportingu zpráv o nefinančním výkaznictví.

8.1 Krátké představení vybraných bankovních institucí

Mezi první čtyřkou bankovních institucí, které se zaměřují na zajišťování služeb pro běžné klienty a nesoustředí se pouze na firemní korporace, se dle počtů klientů ve svém portfoliu v roce 2021 umístila Česká spořitelna, a.s., ČSOB, a.s., Komerční banka, a.s. a MONETA Money Bank, a.s.

⁸⁵Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

- Česká spořitelna, a.s.

Obr. č. 4 – Logo banky ČSAS
Česká spořitelna, a.s.: Logo [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/>

Sídlo: Olbrachtova 1926/62, Praha 4; založení: 30. prosince 1991; základní kapitál: Kč 15.200.000.000,-- (splaceno 100%); počet zaměstnanců celé finanční skupiny – 9.741; počet poboček v ČR – 418; počet klientů k 31.12.2021 – 4.493 mil.; čistý zisk v roce 2021 Kč 14.181 mil.⁸⁶

- ČSOB, a.s.

Obr. č. 5 – Logo banky ČSOB
Československá obchodní banka, a.s.: Logo [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/>

Sídlo: Radlická 333/150, Praha 5; založení: 21. prosince 1964; základní kapitál: Kč 5.855.000.040,-- (splaceno 100%); počet zaměstnanců skupiny ČSOB – 8.087;

⁸⁶Česká spořitelna, a.s.: Výroční zpráva 2021 [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: https://www.csas.cz/static_internet/cs/Redakce/Ostatni/Ostatni_IE/Prilohy/vz-2021.pdf

počet poboček v ČR – 208; počet klientů k 31.12.2021 – 4.225 mil.; čistý zisk v roce 2021 – Kč 16.160 mil.⁸⁷

- Komerční banka, a.s.

Obr. č. 6 – Logo banky KB

Komerční banka, a.s.: Logo [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia>

Sídlo: Na Příkopě 33, Praha 1; založení: 5. března 1992; základní kapitál: Kč 19.004.926.000,-- (splaceno 100%); počet zaměstnanců – 7.636; počet poboček v ČR – 242; počet klientů za celou skupinu k 31.12.2021 – 2,251 mil.; čistý zisk v roce 2021 – Kč 12.700 mil.⁸⁸

- MONETA Money Bank, a.s.

Obr. č. 7 – Logo banky Moneta

MONETA Money Bank, a.s.: Logo [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/>

⁸⁷Československá obchodní banka, a.s.: *Výroční zpráva 2021* [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/vz-csob-2021.pdf>

⁸⁸Komerční banka, a.s.: *Výsledky FY 2021* [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/745b1694-0133-4737-b8f3-6a259c59a615/KB-Results-4Q2021-CZ.pdf.aspx>

Sídlo: Vyskočilova 1442/1b, Praha 4; založení: 9. června 1998; základní kapitál: Kč 10.220.000.000,-- (splaceno 100%); počet zaměstnanců – 2.967; počet poboček v ČR – 154; počet klientů k 31.12.2021 – 1,4 mil.; čistý zisk v roce 2021 – Kč 4.000 mil.⁸⁹

8.2 Přehled povinných informací nefinančního reportingu

Zákon o účetnictví definuje v § 32g , v bodě 1, nefinanční informace, které jsou subjekty povinné reportovat do svých zpráv. Taktéž definuje i jejich strukturu. Zákon o účetnictví rozděluje poskytované informace do čtyřech okruhů, a to:

- „a) životního prostředí,*
- b) sociálních a zaměstnaneckých,*
- c) respektování lidských práv a*
- d) boje proti korupci a úplatkařství.“⁹⁰*

Tyto informace mají být uváděné alespoň v takovém rozsahu, aby bylo možné pochopit vývoj účetní jednotky, výkonnosti a dopadu její činnosti s ohledem na faktory udržitelnosti.

Nefinanční informace jsou účetní jednotky povinné podávat v následujícím rozsahu.

- „a) stručný popis obchodního modelu účetní jednotky uvádějící nefinanční informace nebo skupiny,*

⁸⁹MONETA Money Bank, a.s.: *Výroční zpráva 2021* [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://investors.moneta.cz/documents/12270853/20117788/mmb-vyrocní-zprava-2021-cz.pdf>

⁹⁰Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

b) popis opatření, která účetní jednotka uvádějící nefinanční informace nebo skupina ve vztahu k těmto otázkám uplatňuje, včetně uplatňovaných postupů náležité péče; není-li k některé z těchto otázek uplatňováno žádné opatření, uvádí se odůvodnění, z jakého důvodu se opatření v dané otázce neuplatňuje,

c) popis výsledků těchto opatření,

d) popis hlavních rizik souvisejících s těmito otázkami, jež jsou spojeny s činností účetní jednotky uvádějící nefinanční informace nebo skupiny, včetně, přichází-li to u ní v úvahu a je-li to přiměřené, s jejími obchodními vztahy, výrobky nebo službami, které by mohly mít nepříznivé dopady v těchto oblastech, a způsobu, jakým tato účetní jednotka uvádějící nefinanční informace nebo skupina tato rizika řídí,

e) nefinanční klíčové ukazatele výkonnosti, které se vztahují k příslušné podnikatelské činnosti.⁹¹

Zákon dále specifikuje:

1. Uveřejňování samostatné zprávy spolu s výroční zprávou s ročním cyklem, se zpřístupněním veřejnosti do šesti měsíců ode dne skončení účetního roku jednotky. Uveřejnění se provádí na internetových stránkách účetní jednotky, popř. se uvádí odkaz na úložiště, kde je zpráva dostupná on-line.
2. V případě použití doporučených metodik využívaných při reportování o udržitelnosti sdělení, o kterou metodiku jde.
3. Pokud je to možné uvádět odkazy jednotlivých nefinančních informací uvedených ve nefinančním výkaznictví na finanční informace uvedené v účetních závěrkách, s uvedením případného dalšího komentáře.
4. Ověření zprávy auditorem. Směrnice EU ani zákon o účetnictví v současném platném znění nevyžaduje ověření celé zprávy auditorem. Auditor pouze ověřuje, že byla zpráva účetní jednotku zveřejněna.

⁹¹Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

Z výše uvedené zákonné charakteristiky vyplývá, že struktura podávání nefinančních informací ve zprávách o udržitelnosti ekonomických subjektů má velmi široké pojetí možností způsobu jak tyto údaje zveřejňovat. Zákon o účetnictví ani směrnice NFRD Nezavádí ani nevyžaduje použití standardu nebo rámce nefinančního výkaznictví, ani neukládá podrobné požadavky na zveřejňování, jako jsou seznamy ukazatelů podle odvětví.

8.3 Nefinanční reporting bankovních institucí

Všechny čtyři vybrané bankovní instituce na svých webových stránkách uveřejnili Zprávu o udržitelnosti za rok 2021. Česká spořitelna uvedla svoji šedesáti dvou stránkovou zprávu pod názvem „Věříme dobrým věcem“⁹², ČSOB jako Výroční zprávu o společenské odpovědnosti a udržitelnosti skupiny ČSOB s počtem šedesáti devíti stran⁹³, Komerční banka nazvala tento dokument Zpráva o udržitelném podnikání⁹⁴ o rozsahu devadesáti pěti stran a banka Moneta Money Bank jako Zprávu o udržitelnosti⁹⁵ skupiny Moneta s obsahem devadesáti dvou stran.

8.4 Kvantitativní rozbor jednotlivých zpráv

1. ČSAS

Název zprávy „Věříme dobrým věcem“; počet str. 62; zpráva v úvodu odkazuje na nefinanční report mateřské společnosti; uvádí metodiku reportování standardy

⁹²Česká spořitelna: *Zpráva o udržitelnosti 2021* [online]. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni#/342>

⁹³ČSOB: *Výroční zpráva o společenské odpovědnosti a udržitelnosti skupiny ČSOB* [online]. 2022 [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/619935/csob-csr-2021-cz.pdf>

⁹⁴Komerční banka: *Report o udržitelnosti 2021* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/9bdf9374-5790-4332-9458-a58cb109a105/KB-Report-o-udrzitelnosti-2021.pdf.aspx>

⁹⁵MONETA MONEY BANK: *Zpráva o udržitelnosti 2021* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/documents/19688341/19700902/mmb-zprava-o-udrzitelnosti-2021.pdf>

GRI; odkazuje svou podnikatelskou činnost na Cíle udržitelného rozvoje (SDGs); v reportu neuvádí podklady k cílům č. 2 – konec hladu, č. 6 - pitná voda, kanalizace, č. 14 -život ve vodě, č. 15 život na souši, č. 17 partnerství ke splnění cílů. Neuvedením důvodů nezahrnutí všech cílů do zprávy nebyl porušen regulatorní rámec. Ten předepisuje pouze okruhy otázek, kterými jsou již zmiňované životní prostředí, sociálních a zaměstnanecké otázky, respektování lidských práva a boje proti korupci a úplatkářství. Těchto otázek se report dotýká. Zpráva neuvádí žádné vlivy, které by podnikatelská činnost prováděná ČSAS negativně ovlivňovala životní prostředí nebo společnost. Některé informace jsou vyjádřeny číselně a porovnány, bohužel bez uspořádání do přehledných tabulek či grafů. Zpráva obsahuje relativně mnoho grafických prvků, které vnášejí do zprávy spíše chaos, uživatele mohou mást a odvádět jeho pozornost od poskytovaných informací. Záměrem autora bylo zřejmě oslovit širokou veřejnost, grafické prvky mají oživit „nudná“ fakta. V tomto případě je ale tímto zpracování omezena vypovídající váha, grafický „chaos“ vnáší nekomfortnost při uživatelském použití.

2. ČSOB

Zpráva se nazývá „Výroční zpráva o společenské odpovědnosti a udržitelnosti skupiny ČSOB“; počet str. 69; zpráva neuvádí žádný použitý standard reportu, což ale není v rozporu s platnou legislativou, v sekci přichází s novým akronymem PEARL+, což má představovat počáteční písmena anglických slov s významem posílení váhy problematiky ESG. Některé informace jsou vyjádřeny číselně a porovnány, bohužel bez uspořádání do přehledných tabulek či grafů. Zpráva opět obsahuje velké množství grafických prvků, což poměrně značně snižuje váhu reportovaných informací. Souvislost reportovaných informací nemá žádné logické propojení, což dále snižuje orientaci uživatele při čtení zprávy. Přesto se zpráva dotýká všech předepsaných otázek dle zákona o účetnictví. Zpráva stanovuje cíle udržitelného podnikání bez použitého rámce či standardu reportování.

3. KB

Zpráva se nazývá „Zpráva o udržitelném podnikání Komerční banky“; počet str. 95. V porovnání se zprávou ČSAS a ČSOB je ve zprávě použito místo grafických prvků více grafů a tabulek, což vede k lepší přehlednosti podávaných zpráv a jasnějšímu pochopení významu. Zpráva je rozdělena dle okruhů otázek, které jsou uvedené v zákoně, což opět poskytuje pro uživatele jednodušší orientaci v celé problematice. Zpráva představuje sledované cíle, popisuje přímé vlivy instituce i vlivy, které má KB přes své financování. K tomu používá SDGs, SDG podcíle a zároveň odkazuje na kapitoly reportu. Tato struktura zprávy poskytuje uživateli rychlý přehled a možnost pochopení zprávy jako celku ve velice krátké době. Některé údaje převádí do číselného vyjádření (např. produkci odpadu) a porovnává hodnoty s loňskými roky. Report o udržitelnosti využívá revidované standardy GRI. V celkovém kontextu má zpráva velmi vysokou vypovídající schopnost a je strukturálně přehledná. Jediným negativem může být její rozsáhlost. Autoři zprávy by se měli pokusit o kratší verzi, která by na uživatele nepůsobila zatěžujícím dojmem. Informace, které by byly určeny jako doplňkové, bych doporučila uvést do volné přílohy zprávy.

4. Moneta

Název zprávy je „Zpráva o udržitelnosti skupiny Moneta 2021“, počet str. 92. Zpráva je doplněna opět grafickými prvky, které ruší soustředěnost uživatele. Na rozdíl od zpráva ČSAS a ČSOB je zpráva, opět jako zpráva KB, rozdělena do jednotlivých okruhů dle zákonné dikce, což opět poskytuje uživatelům jednoduché použití. Report o udržitelnosti využívá opět standardy GRI. Zpráva uvádí jednotlivé cíle udržitelnosti i procesy k jejich dodržení. Některé informace jsou opět kvantifikovány a porovnány s výsledky loňských let. Jako u zprávy KB můžeme být její negativním faktorem rozsáhlost. Vypuštěním grafických prvků by se zpráva dostatečně zkrátila.

8.5 Dodržení rozsahu zveřejňování

- Dle § 32g, bodu 1a), zákona o účetnictví mají společnosti krátce představit obchodní model účetní jednotky. Report České spořitelny a.s. (dále jen ČSAS) hned v počátku informuje, že „*se nejedná o nefinanční informace ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví, jelikož tuto povinnost naplňuje v souladu s § 32g písm. 7, konsolidovaná účetní, a to mateřská společnost Erste Group Bank AG, se sídlem Am Belvedere 1, 1100 Vídeň*“⁹⁶. Tímto prohlášením se ČS hned v úvodu zříká jakékoli právní odpovědnosti za vydanou zprávu a tuto povinnost přenáší na mateřskou společnost dle rámce platné české právní legislativy.

Úvod žádné ze zpráv neobsahuje „*stručný popis obchodního modelu účetní jednotky uvádějící nefinanční informace nebo skupiny*“⁹⁷, který by uživateli poskytl jednoduchý přehled o bankovní instituce. Informace se objevují na různých místech zpráv, samozřejmě je uživatel dohledá ve výročních zprávách bankovních institucí a na webových stránkách.

- „*Popis opatření, která účetní jednotka uvádějící nefinanční informace nebo skupina ve vztahu k těmto otázkám uplatňuje, včetně uplatňovaných postupů náležitě péče; není-li k některé z těchto otázek uplatňováno žádné opatření, uvádí se odůvodnění, z jakého důvodu se opatření v dané otázce neuplatňuje*“⁹⁸

Ve všech čtyřech zprávách je možné dohledat požadovaný popis opatření. Přesto vzhledem k nejednotnosti formátu je vyhledávání informací uživatelsky náročné.

⁹⁶Česká spořitelna: *Zpráva o udržitelnosti 2021* [online] 2022. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni#/342>, str. 1

⁹⁷Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

⁹⁸Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

- *„Popis výsledků těchto opatření a „popis hlavních rizik souvisejících s těmito otázkami, jež jsou spojeny s činností účetní jednotky uvádějící nefinanční informace nebo skupiny, včetně, přichází-li to u ní v úvahu a je-li to přiměřené, s jejími obchodními vztahy, výrobky nebo službami, které by mohly mít nepříznivé dopady v těchto oblastech, a způsobu, jakým tato účetní jednotka uvádějící nefinanční informace nebo skupina tato rizika řídí“⁹⁹*

Stejně tak jako v předchozích ustanovení, i zde bankovní instituce dodržely zákonnou normu. Přesto formáty zpráv neumožňují jednoduché porovnání získaných informací.

8.6 Charakteristiky sociálních faktorů ve zprávách o udržitelnosti

Společným rysem pro všechny čtyři zprávy v oblasti sociálních faktorů jsou zaměstnanci. Autoři reportů se věnují především jejich vzdělávání, vytváření rovných pracovních příležitostí. Zpráva KB toto vystihuje v názvu kapitoly Odpovědný přístup k zaměstnancům *„Vytváříme inspirativní a podporující prostředí, kde lidé chtějí pracovat, být úspěšní a stávají se ambasadory značky.“*¹⁰⁰ Moneta ve své zprávě představuje svoji poradní komisi pro diverzitu, inkluzi a genderovou rovnost MON FAIR, která se věnuje implementaci žen do manažerských funkcí. Jednotlivé zprávy pak představují interního ochránce práv, u zprávy ČSOB se jedná o nezávislého ochránce klientských práv.

Všechny zprávy se pak v sociální oblasti věnují druhé nejvýznamnějšímu okruhu, a tím je vztah ke svým klientům, zákazníkům, komunitám. Banky představují své grantové programy na podporu komunit v místech, kde podnikají.

Důležitým bodem ve zprávách KB a Monety jsou lidská práva.

⁹⁹Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v posledním znění

¹⁰⁰Komerční banka: *Report o udržitelnosti 2021* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/9bdf9374-5790-4332-9458-a58cb109a105/KB-Report-o-udrizitelnosti-2021.pdf.aspx>

8.7 Návrhy na zlepšení formátu reportování

Rozsah vypracovaných zpráv ukazuje, že reporting je založen na velmi volném formátu. Doporučovala bych zavést jednotný způsob reportování, který by byl rozdělen do předem přesně definovaných sekcí s přesně definovaným pořadím uváděných informací. Pro informace, které chce subjekt uvádět nad rámec předepsaného soupisu, bych zvolila formát volné přílohy, která by pro uživatele sloužila jako variabilní doplnění strukturovaných informací.

Je také na zvážení, zda nebude v budoucnu jednodušší zprávy o udržitelnosti implementovat do ročních finančních zpráv a tím snížit administrativní zátěž pro ekonomické subjekty. Toto by samozřejmě vyžadovalo zpřesnit formát jednotlivých zpráv, jak výročních zpráv, tak samozřejmě zpráv o udržitelnosti.

Závěr

Faktory ESG, faktory udržitelnosti, se stávají fenoménem dnešní doby. Na pozadí událostí posledních několika let se ukázalo, jak je důležitá shoda podnikatelských záměrů s udržitelným podnikáním. Na pozadí uprchlických krizí, environmentálních problémů, jako jsou záplavy, zátopy, problémy se suchem, z poslední doby i na pozadí válečného konfliktu na Ukrajině a vyvolané energetické krize je důležité vrátit svět podnikání do udržitelného režimu. Tedy do stavu, kdy politiky jednotlivých podnikatelských sektorů budou usilovat o zabránění vyčerpání přírodních nebo materiálních zdrojů tak, aby zůstaly dostupné po dlouhou dobu pro další generace. V tomto procesu hraje samozřejmě důležitou roli i lidský faktor.

Finanční zisky již totiž nejsou jedinými kritérii, které hodnotí úspěšnost podnikatelských subjektů. Klíčovým aspektem v hodnocení toho, jak si společnosti vedou, se začínají stávat i kritéria faktorů ESG. Udržitelnost již není jen záležitostí etiky a obchodních možností, ale stává se ekonomickou výzvou. Také, co do váhy jednotlivých faktorů, se již nehovoří pouze o enviromentálním faktoru, ale i role sociálních faktorů v oblasti podnikání strmě stoupá. Sociální kritéria se dotýkají sociálního dialogu ve vnitřních systémech jednotlivých firem, ale i ve vnější komunikaci. Toto v plné rozsahu potvrdila i má práce. Finanční rizika z nedodržení shody s ESG politikou mohou být až likvidační.

Má práce představila ESG jako fenomén dnešní doby, s kořeny v hluboké historii. V současné době není již důležitý historický vývoj ESG, ale především to, jak rychle bude společnost schopna implementovat zásady ESG do svých každodenních činností. Ukazuje se, že bude opravdu záležet na každém z nás, zaměstnavatelích, zaměstnancích, stejně tak na investorech a managementu firem, do kterých bude investováno, na soukromém podnikatelském sektoru, na evropské, ale i vnitrostátní regulaci. Dnes již není čas na nastavení pravidel pomocí doporučení, ale Evropská unie musí přijít s regulatorními nařízeními. Dodržování těchto regulací stvrzují podnikatelské subjekty ve zprávách o udržitelnosti. Má práce představila

zprávy o udržitelnosti čtyřech bankovních institucí. Jejich zprávy splnily regulační rámec výkaznictví o udržitelnosti, přesto ale formát poskytovaných informací nebyl uživatelsky komfortní. Získané informace z jednotlivých zpráv není bez provedené analýzy možno porovnat a vyvodit jednoznačné závěry. Kompetentní orgány Evropské unie ale toto již řeší a pracují na vytvoření univerzálních reportovacích standardů.

Udržení rovnováhy mezi odpovědným podnikáním a ziskovostí bude i nadále přinášet další zkoupaní, změny v myšlení lidí a citlivé zásahy do obchodních politik firem.

Seznam použité literatury

HUMAN CAPITAL: How what you know shapes your life. 1. Francie: OECD Publications, 2007. ISBN 92-64-029095, str. 29.

ELKINGTON, John. *The zeronauts: breaking the sustainability barrier* [online]. London: Routledge, 2012 [cit. 2022-08-13], str. 53-55. Dostupné z: <https://ebookcentral.proquest.com/lib/natl-ebooks/detail.action?docID=981645>.

KŘEČKOVÁ KROUPOVÁ, Zuzana. *Udržitelnost v České republice v kontextu vývoje v pokrizovém období*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠE, 2018. ISBN 978-80-245-2297-5, str. 12.

MAŘÍKOVÁ, PH.D., PhDr. Hana, Mgr. et Mgr. Lenka FORMÁNKOVÁ, PH.D., PhDr. Alena KŘÍŽKOVÁ, PH.D. a PhDr. Marie ČERMÁKOVÁ. *Diverzita v praxi: Metodika řízení diverzity a sladování pracovního a soukromého života na pracovišti*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2015. ISBN 978-80-7330-266-5.

REDDIE, Richard S. *Abolition!: the struggle to abolish slavery in the British Colonies*. Oxford: Lion, 2007. ISBN 978-074-5952-291, str. 128.

VRABCOVÁ, Pavla. *Udržitelné podnikání v praxi: dobrovolné nástroje (nejen) zemědělských a lesnických podniků*. Praha: Grada, 2021. ISBN 978-80-271-3303-1.

WHO CARES WINS: How to protect the planet you love. 001. UK: Penguin Random House UK, 2021. ISBN 978-0-241-30914-8.

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. *EUR-Lex: Přístup k právu Evropské unie* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 537/2014 ze dne 16. dubna 2014 o specifických požadavcích na povinný audit subjektů veřejného zájmu a o zrušení rozhodnutí Komise 2005/909/ES [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014R0537&from=EN>

Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterou se mění směrnice 2013/34/EU, směrnice 2004/109/ES, směrnice 2006/43/ES a nařízení (EU) č. 537/2014, pokud jde o podávání zpráv podniků o udržitelnosti. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021PC0189&from=EN>

SFDR_EC_QA_1313978. *ESMA: The European Securities and Markets Authority* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://www.esma.europa.eu/file/120332/download%3Ftoken%3DOiNcxixS>

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2004/109/ES ze dne 15. prosince 2004 o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, a o změně směrnice 2001/34/ES [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0109&from=EN>

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2013/34/EU ze dne 26. června 2013 o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2014/56/EU ze dne 16. dubna 2014, kterou se mění směrnice 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0056&from=EN>

Anti-Slavery International: Slavery today [online]. [cit. 2022-08-23]. Dostupné z: <https://www.antislavery.org/slavery-today/modern-slavery/>

BOS - The Business of society: SFDR, NFRD and the EU Taxonomy – What is their relationship? [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <http://www.bos-cbscsr.dk/2021/03/25/sfdr-nfrd-and-eu-taxonomy/>

CDP Disclosure Insight Action: Our work [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.cdp.net/en>

CFI For Teams [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/knowledge/other/esg-environmental-social-governance/>

Česká bankovní asociace: Slovníček pojmů [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://cbaonline.cz/kotovana-spolecnost>

Česká spořitelna, a.s.: Výroční zpráva 2021 [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: https://www.csas.cz/static_internet/cs/Redakce/Ostatni/Ostatni_IE/Prilohy/vz-2021.pdf

Česká spořitelna: Zpráva o udržitelnosti 2021 [online]. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/dokumenty-ke-stazeni#/342>

Československá obchodní banka, a.s.: *Výroční zpráva 2021* [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/444804/vz-csob-2021.pdf>

ČSOB: *Výroční zpráva o společenské odpovědnosti a udržitelnosti skupiny ČSOB* [online]. 2022 [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/619935/csob-csr-2021-cz.pdf>

DENTONS: Incorporating net zero clauses into employment contracts [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://www.dentons.com/en/insights/articles/2021/november/4/incorporating-net-zero-clauses-into-employment-contracts>

EFRAG: About as [online]. [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: <https://www.efrag.org/About/Facts>

ESG Enterprise: NFRD vs. CSRD: What are the differences? [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.esgenterprise.com/esg-reporting/nfrd-vs-csrd-what-are-differences/>

ESG INVESTOR: Investing in the future [online]. [cit. 2022-08-23]. Dostupné z: <https://www.esginvestor.net/esg-explainer-modern-slavery-in-the-supply-chain>

EUR-Lex: Přístup k právu Evropské unie [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0097>

European Commission: EU taxonomy for sustainable activities [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en

European Commission: Frequently asked questions: Action Plan on financing sustainable growth [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/MEMO_18_1424

European Commission: New guidelines on reporting climate-related information [online]. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/company_reporting_and_auditing/documents/190618-climate-related-information-reporting-guidelines-overview_en.pdf

European Commission: Sustainability-related disclosure in the financial services sector [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z:

https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/disclosures/sustainability-related-disclosure-financial-services-sector_en

European Council: Council of the European Union [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/06/21/new-rules-on-sustainability-disclosure-provisional-agreement-between-council-and-european-parliament/>

Evropská unie: Druhy právních předpisů EU [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_cs

Evropská unie: Generální ředitelství pro komunikaci [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law/types-legislation_cs

Flagship: ESG STANDARDY, RÁMCE, ŽEBŘÍČKY A HODNOCENÍ – VŠE, CO O NICH POTŘEBUJETE VĚDĚT [online]. [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: https://flagship.cz/blog/detail/esg-standardy-ramce-zebricky-a-hodnoceni-vse-co-o-nich-potrebuje-vedet_490

GRI: Why report [online]. [cit. 2022-08-29]. Dostupné z: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/>

Harvard Law School Forum on Corporate Governance: The Enduring Wisdom of Milton Friedman [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://corpgov.law.harvard.edu/2020/09/30/the-enduring-wisdom-of-milton-friedman/>

Hseblog.com: Health And Safety: What Is HSE And Health & Safety At Work [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://www.hseblog.com/what-is-health-and-safety/>

Chartered Governance Institute UK & Ireland: Modern slavery – what corporate governance can do [online]. [cit. 2022-08-22]. Dostupné z: <https://www.cgi.org.uk/blog/modern-slavery>

IFC: International Finance Corporation World Bank Group [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/corp_ext_content/ifc_external_corporate_site/about+ifc_new

IFRS: International Sustainability Standards Board [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.ifrs.org/groups/international-sustainability-standards-board/>

Informační portál energetické gramotnosti: Kjótský protokol [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://www.informacni-portal.cz/clanek/kjotsky-protokol>

Investopedia: Financial Risk [online]. [cit. 2022-09-03]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/f/financialrisk.asp>

Investopedia: MSCI KLD 400 Social Index [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: https://www.investopedia.com/terms/d/domini_400.asp

J.P.Morgan Asset Management: ESG social factors: Accessing the "S" in ESG [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://am.jpmorgan.com/us/en/asset-management/institutional/investment-strategies/sustainable-investing/esg-social-factors>

Komerční banka, a.s.: *Výsledky FY 2021* [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/745b1694-0133-4737-b8f3-6a259c59a615/KB-Results-4Q2021-CZ.pdf.aspx>

Komerční banka: *Report o udržitelnosti 2021* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/getmedia/9bdf9374-5790-4332-9458-a58cb109a105/KB-Report-o-udrzitelnosti-2021.pdf.aspx>

Letter_jc_esas_q2. *ESMA: The European Securities and Markets Authority* [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/letter_jc_esas_q2.pdf

M&H EST. 1978: ESG Scope & Impact [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <http://www.mhes.com/understanding-esg-social-factors>

MBN MARKET BUSINESS NEWS: What is ESG? Definition and meaning [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://marketbusinessnews.com/financial-glossary/esg-definition-meaning/>

Medium.com: Apartheid is Over, But Socially Responsible Investing is Not [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://medium.com/@lesleyannescorgie/apartheid-is-over-but-socially-responsible-investing-is-not-8001bba4f6f1>

MetricStream thrive on risk: A Comprehensive Guide to Environmental, Social, and Governance (ESG) Practices [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: <https://www.metricstream.com/learn/comprehensive-guide-to-esg-practices.html>

Mine: The Essential Magazine For The Mine Industry [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://www.mining-technology.com/news/impact-on-local-communities-is-the-biggest-esg-area-in-mining-that-needs-improvement-poll/>

Ministerstvo životního prostředí: Kjótský protokol k Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/kjotsky_protokol

MONETA Money Bank, a.s.: *Výroční zpráva 2021* [online]. [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://investors.moneta.cz/documents/12270853/20117788/mmb-vyrocní-zprava-2021-cz.pdf>

MONETA MONEY BANK: *Zpráva o udržitelnosti 2021* [online]. 2022 [cit. 2022-09-04]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/documents/19688341/19700902/mmb-zprava-o-udrzitelnosti-2021.pdf>

Morningstar: U.S. Sustainable Funds Continued to Break Records in 2020 [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.morningstar.com/articles/1026261/us-sustainable-funds-continued-to-break-records-in-2020>

Morningstar: U.S. Sustainable Funds Continued to Break Records in 2020 [online]. [cit. 2022-08-15]. Dostupné z: <https://www.morningstar.com/articles/1026261/us-sustainable-funds-continued-to-break-records-in-2020>

NATIXIS Corporate and Investment Banking: EU Social Taxonomy Proposal: simpler and meaningful but half-way through [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://gsh.cib.natixis.com/our-center-of-expertise/articles/eu-social-taxonomy-proposal-simpler-and-meaningful-but-half-way-through>

OECD Better Policies For Better Lives: Together, we create better policies for better lives [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/about/>

PRACTICAL LAW: EU sustainability disclosures for financial institutions NFRD's purpose [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-031-6730?transitionType=Default&contextData=\(sc.Default\)&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/w-031-6730?transitionType=Default&contextData=(sc.Default)&firstPage=true)

PWC: Task Force on Climate-related Financial Disclosures [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.pwc.com/cz/en/sluzby/sustainability/TCFD.html>

REBECO: What is ESG? [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://www.robeco.com/en/key-strengths/sustainable-investing/glossary/esg-definition.html>

RegASK: Why Is ESG More Important Now Than Ever For Your Business? [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z: <https://regask.com/why-is-esg-more-important-now-than-ever-for-your-business>

SASB STANDARDS: Now part of IFRS Foundation [online]. [cit. 2022-08-14].
Dostupné z: <https://www.sasb.org>

Schroders global: The United Nations Principles for Responsible Investment (UN PRI) [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z:
<https://www.schroders.com/en/sustainability/corporate-responsibility/sustainability/un-pri/>

Skadden: The New Normal: ESG Drivers and the COVID-19 Catalyst [online]. [cit. 2022-08-15].
Dostupné z: <https://www.skadden.com/insights/publications/2020/11/the-new-normal>

Small Business Chron: What Are Some Problems That Businesses Face in Social Responsibility? [online]. [cit. 2022-08-21]. Dostupné z:
<https://smallbusiness.chron.com/difference-between-corporate-philanthropy-corporate-social-responsibility-65129.html>

Svaz průmyslu a dopravy České republiky: Návrh směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti - Veřejná konzultace ke standardům [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/aktivity/evropske-a-mezinarodni-vztahy/eu-infoservis/15318-navrh-smernice-o-podavani-zprav-podniku-o-udrzitelnosti-verejna-konzultace-ke-standardum>

TASK FORCE ON CLIMATE-RELATED FINANCIAL DISCLOSURES: 2021 Status Report [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z:
https://assets.bbhub.io/company/sites/60/2021/07/2021-TCFD-Status_Report.pdf

The Economics: Triple bottom line [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z:
<https://www.economist.com/news/2009/11/17/triple-bottom-line>
The Chancery Lane: Toolkit [online]. [cit. 2022-08-27]. Dostupné z:
<https://chancerylaneproject.org/toolkit/>

The New York Times: A Friedman doctrine - The Social Responsibility Of Business Is to Increase Its Profits [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z:
<https://www.nytimes.com/1970/09/13/archives/a-friedman-doctrine-the-social-responsibility-of-business-is-to.html>

The social economy, social enterprises and outline of sustainability. [Praha]: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-459-1.

UNEP Finance Initiative: Who cares wins [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z:
https://www.unepfi.org/fileadmin/events/2004/stocks/who_cares_wins_global_compact_2004.pdf

United Nations Climate Change: The Paris Agreement [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/the-paris-agreement>

United Nations Climate Change: What is the Kyoto Protocol? [online]. [cit. 2022-08-13]. Dostupné z: https://unfccc.int/kyoto_protocol

United Nations Development Programme: SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.undp.org/sustainable-development-goals>

United Nations Environment Programme Finance Initiative: About Us [online]. [cit. 2022-08-30]. Dostupné z: <https://www.unepfi.org/about/>

United Nations Global Compact [online]. [cit. 2022-08-14]. Dostupné z: <https://www.unglobalcompact.org/>

Wordfavor: SFDR: What is article 6, 8 & 9? [online]. [cit. 2022-08-28]. Dostupné z: <https://blog.worldfavor.com/sfdr-what-is-article-6-8-9>

Seznam použitých obrázků, grafů, tabulek

Graf č. 1 – Přehled počtu signatářů PRI v období od 2006 do 2021

Graf č. 2 – Udržitelné fondy – počet amerických investorů

Obr. č. 1 – Vennův digram ESG faktorů a udržitelnosti

Obr. č. 2 – Cíle udržitelného rozvoje

Obr. č. 3 – Standardy vs. rámce

Obr. č. 4 – Logo banky ČSAS

Obr. č. 5 – Logo banky ČSOB

Obr. č. 6 – Logo banky KB

Obr. č. 7 – Logo banky Moneta

Seznam použitých zkratk

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CDP	Carbon Disclosure Project - Disclosure. Insight. Action. překlad autora: Projekt zveřejňování informací o emisích oxidu uhličitého - Zveřejňování. Vnitřní náhled. Jednání
COP26	Conference of Parties překlad autora: Konference stran
CSRD	The Corporate Sustainability Reporting Directive překlad autora Směrnice o podávání zpráv podniků o udržitelnosti
ČSAS	České spořitelny a.s.
ČSOB	Československá obchodní banka, a.s.
EBA	The European Banking Authority překlad autora: Evropský orgán pro bankovníctví
EFRAG	The European Financial Reporting Advisory Group překlad autora: Evropská poradní skupina pro finanční výkaznictví
EIOPA	The European Insurance and Occupational Pensions Authority překlad autora: Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění
EK	Evropská komise
ESG	Environmental, Social, Governance překlad autora: enviromentální, sociální, řízení společnosti
ESMA	The European Securities and Markets Authority překlad autora: Evropský orgán pro cenné papíry a trhy
EU	Evropská unie
GRI	The Global Reporting Initiative překlad autora: Globální iniciativy reportování
IFRS	International Financial Reporting Standards překlad autora: Mezinárodní standardy účetního výkaznictví

IFRS Foundation	International Financial Reporting Standards Foundation překlad autora: Nadace pro mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IFRS	International Financial Reporting Standards Foundation překlad autora: Nadace pro mezinárodní standardy účetního výkaznictví
IPO	Initial Public Offering překlad autora: první veřejná nabídka
ISSB	International Sustainability Standards Board překlad autora: Mezinárodní rada pro standardy udržitelnosti
KB	Komerční banka, a.s.
M&A	Mergers and Acquisitions překlad autora: fúze a akvizice
NFRD	The Non-Financial Reporting Directive překlad autora: Směrnice o nefinančním výkaznictví
OECD	Organisation for Economic Co-operation and development překlad autora: Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
PRI	The Principles for Responsible Investment překlad autora: Principy odpovědného podnikání
RIIA	Responsible Investment Association Australasia Překlad autora
RTS	The Regulatory Technical Standard překlad autora: regulační technické normy
SASB	Sustainability Accounting Standards Board překlad autora: Rada pro účetní standardy udržitelného rozvoje
SDGs	Sustainable Development Goals překlad autora: cíle udržitelného rozvoje
SFDR	nařízení EU The Sustainable finance disclosure regulation překlad autora: Nařízení o zveřejňování informací o udržitelném financování

SSSB	The International Sustainability Standards Board překlad autora - Mezinárodní rada pro standardy udržitelnosti
TCFD	Task Force on Climate-Related Financial Disclosures překlad autora: pracovní skupina pro zveřejňování finančních informací souvisejících s klimatem
UNEP	The United Nations environment Programme překlad autora: Program OSN pro životní prostředí
UNEP FI	The United Nations Environment Programme Finance Initiative překlad autora: Finanční iniciativa programu OSN pro životní prostředí
UNGP	Guiding Principles on Business and Human Rights překlad autora: Hlavní zásady podnikání a lidských práv
VRF	Value Reporting Foundation překlad autora: Nadace pro vykazování hodnot